

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять друга

Стенограма пленарного засідання
16 липня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять друга

Стенограма пленарного засідання

16 липня 2024 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 16 липня 2024 року)

Частина тридцять друга

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Заява депутатських фракцій політичної партії «Європейська солідарність» і політичної партії «Голос»	...14
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про Звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах про виконану роботу за шість місяців її діяльності»	...15
«Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану»	...16
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики»	...17
Внесення змін до:	
підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з ввезення товарів для потреб виробництва та/або ремонту машин механізованого розмінування	...22
розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом товарів для потреб виробництва та/або ремонту машин механізованого розмінування	...24

Прийняття законів України:	
«Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення»	...24
«Про обчислення часу в Україні»	...31
Внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Збройні Сили України» щодо передислокації військових частин під час дії воєнного стану	...35
Внесення змін до:	
Закону України «Про національну безпеку України» щодо стратегічних основ інтегрованого управління кордонами	...35
Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» щодо поновлення в колишньому військовому званні під час дії воєнного стану	...40
деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів	...44
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про внесення зміни до Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» щодо оплати праці помічників-консультантів народних депутатів України»	...44
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану»	...44

Внесення змін до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду» щодо забезпечення розгляду адміністративних справ	...50
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України: «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення ставки нуль гривень екологічного податку за викиди двоокису вуглецю для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива»	...56
«Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення деяких гарантій діяльності медіа, журналістів та громадян на доступ до інформації»	...59
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста» щодо приведення її положень у відповідність із Законом України «Про страхування»	...60

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
16 липня 2024 року, 13 година 11 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні колеги, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення і відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, вчора ми відзначали день, що утверджує спадкоємність понад тисячолітньої історії українського державотворення – День Української Державності. Це свято про українців як націю, про наш величний дух і незламну волю, а також про особистостей, які творять нашу історію, формують розвиток майбутніх поколінь. Державність – це про людей та їх вчинки.

У ці дні ми згадуємо ключові події нашої історії: від заснування стародавнього Києва і хрещення Київської Русі – України понад тисячу років тому до проголошення в цьому залі 16 липня 1990 року Декларації про державний суверенітет України, Акту проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року та до нинішнього героїчного протистояння українського народу збройній агресії російської держави – терориста.

Сьогодні державність України в руках кожного з нас, незалежно від того, хто де перебуває, на якому місці працює. Кожен воїн у силах оборони, кожна гривня на підтримку нашої армії, кожен відсоток зростання виробництва, кожна тонна врожаю, кожна дія на підтримку України – це наш внесок у багатомісячний історичний процес будівництва суверенної, незалежної, демократичної Української держави.

Шановні колеги, щиро вітаю вас із цим визначним святом! Бажаю всім нам і кожному українцю та кожній українці успіхів у діяльності на благо України.

Окремо хочу зазначити, що саме в цей день у цьому залі 34 роки тому було проголошено Декларацію про державний суверенітет України (*Оплески*). Давайте подякуємо колегам з першого скликання українського парламенту, які зробили цей важливий крок (*Оплески*).

За парламентською традицією розпочнемо нашу роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 874-й день повномасштабної варварської збройної агресії російської федерації проти України. Понад два роки ми живемо, працюємо і боремося, незважаючи на постійні ракетні загрози з боку держави-агресора. Рашисти 8 липня 2024 року скоїли черговий масштабний воєнний злочин, завдавши масованих ракетних ударів по містах і селах України. Внаслідок цього терористичного акту найбільш постраждали Київ, Кривий Ріг і Дніпро. Черговим прикладом цинізму і варварства ворога стали ракетні удари по Національній дитячій спеціалізованій лікарні «Охматдит», де перебували більше 600 дітей, Центру дитячої кардіології та кардіохірургії, а також відділенням приватних клінік ADONIS та ISIDA. Загинули лікарі, працівники, пацієнти, багато поранених. Значних руйнувань зазнали будівлі медичних установ.

Такі злочини не мають строку давності, обов'язково настане день, коли всі причетні до їх організації та вчинення понесуть справедливу відповідальність. Ми відбудуємо «Охматдит» й інші зруйновані медичні заклади, які і надалі будуть надавати медичну допомогу на найвищому рівні. Ми вдячні кожному українцю та кожній українці, усім, хто долучився до збору коштів на підтримку «Охматдиту» та інших медичних установ. Низький уклін нашим захисникам і захисницям, які героїчно боронять Україну.

Прошу вшанувати пам'ять усіх полеглих за Українську державу, усіх мирних людей, загиблих внаслідок російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Група «Відновлення України». Приходько. Будь ласка. Славицька?

Славицька. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє! Шановні колеги! У цій залі 34 роки тому було прийнято перший основоположний документ, що відкрило нам шлях до самостійності та незалежності. Перше демократичне скликання Верховної Ради України ухвалило Декларацію про державний суверенітет України. У Декларації

з-поміж іншого проголошувалася мета – сприяння зміцненню загального миру і міжнародної безпеки. Нині, коли російська агресія триває вже понад 10 років, а повномасштабна війна триває 2,5 року, ми особливо відчуваємо зв'язок цих слів – «миру» та «безпеки».

Початок минулого тижня шокував усю Україну і людей поза її межами. Неспровокований і цілеспрямований удар ракетою по дитячій лікарні «Охматдит» не має жодного виправдання, має понести відповідальність російський режим. Водночас ми бачимо прояви насильства з політичним підґрунтям і за океаном. Замах на кандидата в президенти США Дональда Трампа засвідчив вкрай негативні тенденції, адже політика публічної ненависті та нетерпимості стосовно своїх опонентів – це вже не безвинні політичні технології, це пряме зіткнення між людьми із жахливими наслідками. Ціна цієї боротьби – це життя.

Навіть сьогодні ми чуємо публічні погрози життю народних депутатів, зокрема заклики щодо вбивства нашого колеги Артема Дмитрука. Це неприпустимо і вимагає реакції правоохоронних органів. Насильство у будь-яких формах, прояви ненависті та нетерпимості мають бути засуджені. Необхідно припинити ділити народ за тими чи іншими ознаками або переконаннями. Ми єдині у нашому прагненні досягнення миру та процвітання нашої спільної Української держави.

Закінчити свій виступ я хочу цитатою з Декларації про державний суверенітет України, адже наша країна «...як суверенна національна держава розвивається в існуючих кордонах на основі здійснення українською нацією свого невід'ємного права на самовизначення». Все буде Україна!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Депутатська група «Довіра». Павло Андрійович Бакунець. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Дорогі українці! Вітаю усіх нас разом із вами! Власне 16 липня – це день, коли була прийнята Декларація про державний суверенітет України. Тоді Верховна Рада України, виражаючи волю українського народу, прийняла акт про суверенітет Української держави. Цього ж дня Верховна Рада прийняла постанову, в якій зазначено, що 16 липня буде тим днем, коли ми святкуватимемо День проголошення незалежності України. Уже через рік події змінилися. Відтак ми святкуємо День незалежності України 24 серпня.

Сьогодні, виступаючи з цієї трибуни, ми не можемо оминати великої трагедії, однієї з найстрашніших картинок цієї війни, коли російська ракета влучила в одну з найбільших у Східній Європі дитячих лікарень. Ми висловлюємо свої співчуття родинам загиблих у лікарні, родинам загиблих у цей день, родинам

загиблих наших воїнів на війні, особливо родині загиблої лікарки зі Львова Світлани Лук'янчик.

Думаю, що ця страшна трагедія має ще більше об'єднати, згуртувати нас, українців, і наших міжнародних партнерів. Партнери повинні побачити, що терорист хоче знищити український народ, що це терористичний акт, що це геноцид українського народу, а відтак нам потрібно постачати ще більше систем протиповітряної оборони, далекобійної зброї і дозволити вільно застосовувати зброю наших партнерів у руках наших мужніх героїв.

Не лише ракети вбивають українців, є зброя, яка вбиває розуми наших людей, ця зброя також має кремлівське коріння, запущене через релігію, тому ми разом із вами повинні зупинити цей кремлівський вплив через релігію на голови українців, проголосувавши нарешті відповідний законопроект у другому читанні. До чого вас і закликаю, а також закликаю... Дорогі українці, сьогодні Верховна Рада має голосувати законопроект, яким передбачено нульове розмитнення для всіх генеруючих і енергозберігаючих установок, тому готуйтеся до наступного сезону, незважаючи на обіцянки уряду, кожному потрібно готуватися, щоб мати електроенергію вдома.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Голос». Клименко Юлія.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Першому скликанню цього парламенту 34 роки тому вистачило мужності та політичної волі проголосити державний суверенітет України. Але, на жаль, наші з вами попередники не могли знати, що протягом 34-х останніх років на тілі українського народу залишиться ракова пухлина «руського міра», що доїдає нас економічно, що доїдає нас політично, сидючи в цій залі та продовжуючи сидіти, що доїдає нас з усіх сторін, зокрема ідеологічно. Підстава, фундамент злочинів російської армії, кремля, всього зла, яке відбувається в Україні, лежить в ідеологічній площині «руського міра», що несеться через абсолютно всі важливі канали: медіа, телеграм-канали, церкву московського патріархату.

Я вам хочу сказати, що ось наслідки «руського міра». Ми всі з вами будемо мати такий вигляд, який мають наші полонені, сім'ї яких стоять тут, біля Верховної Ради. Ось що робить «руський мір», руська ідеологія з українцями. І так буде з кожним, ніхто з вас, на жаль, цього не уникне, коли «руський мір» буде панувати в Україні.

Я вас дуже прошу: будь ласка, передумайте ще раз, за рік ви вже не будете народними депутатами, ви балотуватиметеся на наступних виборах, можливо, але вам не буде, що сказати вашим виборцям, тому що ви, на відміну від першого скликання Верховної Ради, не зробили нічого для того, щоб викоринити «руський мір».

Звертаюся до владної партії, до Президента Зеленського: у вас ще є унікальний шанс очистити Україну від ракової пухлини «руського міра», проголосувавши законопроект [№ 8371](#) до Дня незалежності України, і показати нашим громадянам, що ми – парламент українського народу, а не російського народу, представники якого, на жаль, залишаються в цьому залі. Я вас дуже прошу: не грайте зі злом, цією раковою пухлиною, потрібно лікуватися, давайте поставимо в порядок денний законопроект і проголосуємо. І звільнимо наших полонених.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Європейська солідарність». Петро Олексійович Порошенко.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Поки Верховна Рада тут прохолоджується не лише в переносному, а й в прямому сенсі, зважаючи на роботу кондиціонерів, у Глобальному Півдні до «осі зла» приєдналася велика кількість країн.

Ковтніть цього прохолодного повітря і уявіть собі дев'ятий, тринадцятий або двадцятий поверх багатопверхівки без світла, без кондиціонерів, без ліфтів, без води, а там малеча, літні люди. В атаці на енергосистему точно винен путін. Але я хочу поінформувати, що шість тижнів тому ми запросили до Верховної Ради Прем'єр-міністра. Ми вимагали, щоб негайно на розгляд Верховної Ради були внесені законопроекти про зняття мита, зняття ПДВ з державного фінансування закупівлі всіх необхідних компонентів. Шість тижнів. І у мене запитання: а де сонячні батареї? Де акумулятори? Де когенераційні станції для електричної децентралізації? Де? Чому парламент не прийняв рішення минулого чи позаминулого тижня? Бо керівництво парламенту в турпоїздках. У нас на сьогодні через це 400 народних депутатів займаються злочинною бездіяльністю.

Ми вимагаємо негайно закупити, забезпечити, захистити, бо до зими залишилося дуже мало часу. Потім взимку будуть холоди, і Україну перетворюють на країну, де дуже важко або неможливо жити. Звичайно, на фронті важче, але тут і зараз ми не допустимо створення штучних перешкод.

Тут нас вітають з річницею хрещення Русі. Найкращим подарунком народу України від Верховної Ради було б прийняття законопроекту. Якого, вибачте, біса більше ніж півроку не ставлять на голосування законопроект про церкву? Вчора я був на службі Божій у Києво-Печерській лаврі. Українці дивовижні, бо для них важливі: і армія, і мова, і віра. І я наголошую, що на цьому тижні законопроект про церкву має бути проголосований. А ті, хто ще не підписався, негайно поставте підписи.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Колтунович.

Папієв Михайло Миколайович, група «Платформа за життя та мир».

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати України! Шановний український народе! Знаєте, сьогодні насамперед потрібно подякувати Збройним Силам України за те, що вони героїчними зусиллями здобувають поступово нашу перемогу, впевнений, що вона наближається. І в цей день треба подякувати Президенту України за те, що вдалося об'єднати весь цивілізований світ навколо України, Президент зробив величезну роботу. От давайте уявимо собі можливості минулого і поточного років, я маю на увазі бюджетні можливості. Ви знаєте, в таких умовах, у яких нині працює уряд, не працював жоден з попередніх урядів. Постійно треба було шукати кошти в державному бюджеті, знаходити фінансування, покривати дефіцит державного бюджету, дуже часто не було зовнішніх запозичень, тобто уряду треба було впроваджувати реформи та здійснювати інші заходи.

Взяти уряд Шмигала. Ви ж дивіться, минулий рік. Президентом України так організовано, що зовнішнє фінансування Сполучених Штатів Америки, Великої Британії, країн Європейського Союзу та інших країн, наших союзників, створило ситуацію, коли у нас захищені статті бюджету профінансовані повністю. Унікальна ситуація, коли уряд живе як Аладдін. Проснувся Шмигаль зранку, узяв лампу, потер і сказав: «Мені треба гроші на пенсії», – раз, гроші з'явилися, потер і сказав: «Мені треба гроші на заробітну плату», – гроші з'явилися. Це в той час, коли уряд міг би зайнятися структурними реформами, а саме: реформою системи соціального страхування, реформами в економіці, тобто працювати для збільшення експортного потенціалу країни, працювати з міжнародними організаціями, зі Світовою організацією торгівлі, лобювати наші товари і послуги в межах Європейського Союзу, інших країн світу. Подивіться, нічого цього немає. Фактично те, що завдяки зусиллям Президента України у нас сьогодні немає дефіциту бюджету, завершилося тим, що уряд став лінивий, він не працює над реформами.

Я беру навіть свій особистий приклад. Законопроект [№ 8331](#) щодо реформування Фонду соціального страхування на випадок безробіття. Скажіть мені, будь ласка, отак об'єктивно, сьогодні в країні існує більша проблема з дефіцитом робочої сили чи надлишок робочої сили? Та сьогодні дефіцит робочої сили. Нині абсолютно реально провести оці реформи і підготуватися до перемоги. Коли повернуться громадяни України, їм треба буде створювати робочі місця. Я закликаю уряд до відповідальності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Група «Партія «За майбутнє». Скороход. Будь ласка, Анно Костянтинівно.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я хочу порушити дуже важливе питання, вирішення якого сьогодні турбує наше суспільство, а саме: мобілізація військовозобов'язаних осіб віком до 25 років.

Як ви пам'ятаєте, ми обіцяли, що хлопців до 25 років на війну не забирали, але це не діє, їх забирають, і забирають у досить великій кількості. У нас є три категорії осіб. Перша – це хлопці, які у 16-17 років приписувалися до призовної дільниці та були визнані непридатними до військової служби у мирний час і обмежено придатними до військової служби у воєнний час. При цьому їм присвоювали військове звання, але вони не проходили жодних навчань. Друга категорія осіб віком до 25 років – це військовозобов'язані, які проходили строкову військову службу. І третя категорія – це офіцери запасу, які пройшли навчання на військовій кафедрі, але їм так само ще не виповнилося 25 років.

До тимчасової слідчої комісії (ТСК) надходить неймовірна кількість звернень щодо цього питання. Ми маємо його законодавчо вирішити, тому що на сьогодні всі ці три категорії осіб призиваються і мобілізуються до лав Збройних Сил України. Ми маємо бути зацікавлені у збереженні генофонду і життів наших молодиків.

Від народних депутатів, які входять до складу ТСК, було зареєстровано законопроекти [№ 11379](#), а також альтернативний [№ 11379-1](#). Першим пропонується вирішити питання стосовно першої категорії осіб, а саме хлопців, які є обмежено придатними. Другим пропонується вирішити питання стосовно всіх трьох категорій осіб. Ми маємо повернутися обличчям до своїх громадян і захистити їхні права.

Дуже прошу ці законопроекти найближчим часом внести на розгляд сесійного залу, щоб це питання остаточно вирішити, тому що соціальну напругу серед людей треба знижувати. Це питання потребує нагального вирішення.

Колеги, ще хочу звернути вашу увагу на те, що у нас відбувається у військово-лікарських комісіях (ВЛК). У нас так проходять ВЛК, що хлопці навіть не доїжджають до своїх військових частин. Нам треба так само звернути на це увагу, адже коли мобілізують хлопців, чоловіків, які не можуть витягнути елементарне фізичне навантаження, і вони гинуть ще навіть не доїжджаючи до лінії фронту... Прошу також звернути на це увагу і змінити систему, ми маємо бути в цьому зацікавлені, бо це наш генофонд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Слуга народу». Радущий Михайло Борисович. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, 8 липня російські терористи цілеспрямовано атакували два медичні заклади в Києві: дитячу лікарню «Охматдит», пологовий будинок медичного центру. Ракетний удар по Києву забрав життя 33 людей, серед них шість медичних працівників. «Охматдит» атакували ракетою Х-101, постраждало п'ять корпусів медичного закладу, зокрема один найновіший, і одна будівля обвалилася повністю. Зруйновано корпус токсикології, у старому хірургічному корпусі вибиті майже всі вікна, сильно пошкоджені два хірургічні і два соматичні відділення, реанімаційне та хірургічне. У новому лише нещодавно зведеному корпусі пошкоджено 12 відділень, зокрема вісім хірургічних, п'ять онкологічних, дві реанімації, операційний блок, відділення радіології та променевої терапії. Також частково пошкоджено єдину в країні онкогематологічну лабораторію.

Завдяки тому, що медичний персонал дотримувався заходів безпеки та встиг перевести пацієнтів до сховища вдалося запобігти масовим жертвам. На жаль, загинуло дві людини: лікар та відвідувач закладу, який чекав дитину в машині поряд. Ще понад 50 людей отримали поранення.

Я дуже вдячний нашим колегам, які майже за 20-30 хвилин після цієї страшної катастрофи опинилися разом зі мною там, на території лікарні «Охматдит». Також окрема подяка Міністерству охорони здоров'я України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Міністерству внутрішніх справ України, «Укрзалізниці» особлива подяка, представники яких опинилися там відразу після катастрофи і надавали скоординовану допомогу.

На момент атаки в лікарні було 627 маленьких пацієнтів та проводилися дві операції. Після трагедії 94 дитини переведені до київських дитячих клінічних лікарень (першої, другої, четвертої та сьомої), Інституту нейрохірургії, Центру дитячої кардіології та кардіохірургії, Перинатального центру міста Києва (пологовий будинок № 7), клініки «Денис» і клініки «Добробут». На лікуванні в «Охматдиті» залишилися 68 дітей, а 465 дітей, які потребували планового лікування, оглянуто та тимчасово виписано додому. Батькам запропоновано вивести дітей на лікування за кордон, загалом 16 родин висловили таке бажання. Перша евакуація дитини з «Охматдиту» на лікування за кордон може відбутися вже цього тижня.

За словами міністра охорони здоров'я Ляшка для відновлення дитячої лікарні на рахунки благодійного фонду та благодійних фондів не лікарні надійшло понад 800 мільйонів гривень, уряд виділив 100 мільйонів гривень на першочергові роботи. Частина коштів – 360-400 мільйонів гривень – буде витрачено на відновлення обладнання, закупівлю нового обладнання, іншу частину – на проектування та будівництво нового корпусу. Скоріше за все, на жаль, старий хірургічний корпус доведеться знести.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

І фракція «Батьківщина». Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

Запросіть народних депутатів до залу, будемо переходити до розгляду питань порядку денного.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, хотіла б попросити вас ознайомитися із матеріалами, які надрукувала громадська організація «Слово і діло» щодо маленької деталі: заробітних плат (доходів) керівників, персоналу, менеджменту енергетичних компаній. Думаю, вам буде дуже цікаво. У мене зараз у руках ці матеріали. За що не візьмешся... Ну, наприклад, НАК «Нафтогаз України». Люди отримують більше мільйона гривень на місяць заробітної плати, середній менеджмент – десь 600, 800, 900 тисяч гривень, трошки нижчий менеджмент – десь приблизно 300, 400, 500 тисяч гривень. Якщо ми візьмемо, наприклад, «Енергоатом» (це щодо тарифів), то тут теж побачимо – до мільйона доларів, люди непогано живуть. А унікальна у нас «Укрнафта» і все, що з цим пов'язано, тут взагалі «гуляють» по 2, по 3 мільйони гривень на місяць заробітної плати.

Чому я з цього почала? Тому що це не лише заробітні плати, це відкати, коли у п'ять-шість разів дорожче закупаються послуги, роботи і товари, це просто списання грошей у неймовірних обсягах на незавершені об'єкти будівництва. Закопують у землю. І все це лягає в тарифи, які отримують люди: на газ, на тепло, на електроенергію, на все. Дорогі друзі, коли підвищують кожні два, три, чотири місяці потрошку тарифи на газ, кожні півроку, вісім, дев'ять місяців вдвічі тарифи на електроенергію, я хочу, щоб ви просто знали, що за цим не стоять ані ринок, ані економіка, ані якісь розумні речі, за цим стоїть якась неймовірного рівня корупція, яка вже зашкалила за всі розумні межі.

І коли сьогодні люди отримують платіжки, а всі отримали платіжки, де суми за електроенергію на 67 відсотків більші, то вони оплачують не розвиток держави, не розвиток енергетики, а цю сарану, яка прийшла і просто зжирає нашу країну. І тому сьогодні ми розпочинаємо збір представників від усіх фракцій і груп для створення тимчасової слідчої комісії, щоб ми могли побачити кожен енергетичну компанію, у тому числі «Енергоатом», «Укренерго», і розібратися, куди спрямовується кожна копійка.

Прошу запропонувати ваших представників і перейти до тотального...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перед тим, як почати розгляд питань, повідомляю, що надійшла заява від двох фракцій – «Голос» та «Європейська солідарність» – з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, 3 хвилини. Будь ласка.

Далі будемо переходити до голосувань.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! У світі вибухають нові конфлікти, нові війни. Вільний світ проходить через велику кількість виборчих процесів. Ми бачимо, як Сполучені Штати Америки, найпотужніша демократична країна світу, зайшли сьогодні у визначальний виборчий процес. І це тоді, коли ми усі спільно мали б захищати інтереси України на кожному міжнародному майданчику. І це тоді, коли ми мали б говорити і кричати на усіх можливих площадках про потреби України в додатковій ППО і додатковій зброї, про терор і агресію російської федерації, про геноцид українського народу, про екоцид, про ті атаки, про які сьогодні вже не один промовець говорив, і на наші лікарні, і на нашу енергетичну інфраструктуру, про те, що агресор має бути покараний і що треба перейти від політики непоразки України до політики перемоги України. Це те, що ми разом з Петром Порошенком, Іриною Геращенко, Марією Іоновою мали б робити сьогодні на Республіканському національному конвенті в Мілуокі, якби спікер українського парламенту вчергове не створив перешкод для цього відрядження за кордон, якби спікер українського парламенту вже не вперше не заборонив делегації фракції політичної партії «Європейська солідарність» брати участь у зібранні правочентристських консервативних партій світу і спілкуватися з тими, від кого залежить наше виживання в майбутньому. Нам потрібна двопартійна підтримка Сполучених Штатів, нам потрібне лідерство Сполучених Штатів у тому, щоб Україна виграла.

Ви бачили при вході родини морпіхів і азовців, які просять про повернення їх рідних, полонених, додому. Це наші захисники. Хто може їм допомогти, як не наші міжнародні партнери? І про це ми теж могли сьогодні говорити в Мілуокі.

Ми могли і мали б пояснювати, говорити про те, що ж за закон на захист національної безпеки ми повинні ухвалити тут, у Верховній Раді України, бо це закон не про заборону віри чи релігії, а про заборону московського ефесбешного спрута у вигляді московської церкви. Але через протидію Голови Верховної Ради України, через його перешкоджання захисту національних інтересів України, ми цього зробити не можемо.

Спікер говорив про те, що євроінтеграція – це наша релігія. Так от, на таких релігійних засадах, без верховенства права і без демократії ми на самовпевнених гаслах не увійдемо ані до Європи, ані до НАТО. Схаменіться, припиніть і почніть виконувати закон України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, переходимо до розгляду питань порядку денного.

Отже, колеги, переходимо до розгляду проекту Постанови «Про Звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування

можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах про виконану роботу за шість місяців її діяльності» ([№ 11105](#)).

Пропонується прийняти проект постанови в цілому з необхідними техніко-юридичними правками, без обговорення. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Наступний проект постанови також голосуємо без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» ([№ 11401](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

З мотивів – Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі, тільки що ми затвердили звіт ТСК, усе добре, це важлива ТСК, вона працює. Але в мене питання. Вчора одному нашому колезі пану Задорожньому була вручена детективами Національного антикорупційного бюро України підозра за відкати. Пан Задорожній є заступником голови Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах. Увага! У цій комісії, звіт якої ми щойно затвердили, важливої комісії, що добре працює, він є заступником, але він також голова тимчасової спеціальної комісії з питань можливих розкрадань на облаштуванні фортифікацій і на виготовленні та закупівлі дронів. Ну, ми що... Це взагалі божевілля.

Вчора пана Задорожнього виключили з партії «Слуга народу». Я не суд, я не звинувачую, але його виключили з партії. Давайте виключати його з цих ТСК, бо вийшли самі на себе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Задорожній на репліці буде наполягати? Добре. Тоді рухаємося далі.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного, до речі, це євроінтеграційний законопроект.

Користуючись нагодою, повідомляю, що відбулося голосування в Європейському парламенті, де переважною більшістю голосів ще на 2,5 року спікером Європарламенту обрано великого друга України Роберту Мецолу. Давайте привітаємо колегу (*Оплески*). Вона неодноразово тут була, підтримувала нас, підтримувала Україну. Дякуємо за всю підтримку (*Оплески*).

Як ви знаєте, завтра відразу буде «український день». На другий день роботи Європарламенту будуть прийматися важливі резолюції на нашу підтримку, яких ми всі теж будемо чекати.

Отже, переходимо до розгляду проекту Закону «Про основні засади державної кліматичної політики» ([№ 11310](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується міністр захисту довкілля та природних ресурсів України Руслан Олександрович Стрілець. Будь ласка.

СТРІЛЕЦЬ Р.О., *міністр захисту довкілля та природних ресурсів України.*

Шановна президіє! Шановні народні депутати України! Проект Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики» внесений на ваш розгляд Кабінетом Міністрів України.

Документ розроблений на виконання рекомендацій Європейської комісії та Плану *Ukraine Facility*. Він рамковий, його схвалення стане практичним кроком переходу від стратегії до дій із розбудови архітектури кліматичного урядування, адаптації до змін клімату, застосування кліматичних фінансових інструментів і повоєнного відновлення України з урахуванням кліматичного порядку денного.

Сьогодні ми всі на собі відчуваємо аномальну спеку в Україні. Усе це наслідки світової кліматичної кризи. Упродовж липня на всій території країни фіксували рекордні температури. Раніше ми вже спостерігали такі температурні рекорди, але не настільки тривалі, як нині. Підвищення температури повітря – це наш виклик сьогодення. Збільшуються площі пожеж на відкритих територіях через посуху. До 2050 року ми можемо втратити велику кількість наших врожаїв. Є ризики погіршення здоров'я людей: теплові удари, серцево-судинні стреси та загострення хронічних хвороб. За світовою статистикою смертність від спеки порівняно з 1990 роком зросла на 54 відсотки.

Прийняття проекту закону сприятиме: насамперед стратегічному плануванню та реалізації цілей державної кліматичної політики; інтеграції

кліматичних питань в інші сфери державної політики, тобто забезпечення кроссекторальності; виконанню євроінтеграційних і міжнародних зобов'язань України у цій сфері; синхронізації національного законодавства з правом Європейського Союзу.

Прошу підтримки і дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для співдоповіді запрошується голова комітету Олег Володимирович Бондаренко. Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув проект Закону «Про основні засади державної кліматичної політики», внесений урядом.

Метою прийняття цього законопроекту зазначено визначення правових та організаційних засад державної кліматичної політики, спрямованої на забезпечення низьковуглецевого розвитку України, досягнення кліматичної нейтральності, адаптації до зміни клімату, виконання міжнародних зобов'язань України у цій сфері, а також засад створення національної системи інвентаризації антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів, функціонування національної системи відстеження впровадження політики і заходів та прогнозування у сфері зміни клімату.

Законопроект розроблено задля наближення національного кліматичного законодавства до права ЄС. Він включений до плану законопроектної роботи.

Віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України надано таблицю відповідності законопроекту положенням права ЄС, не має зауважень з боку Комітету з питань антикорупційної політики, міністерств і відомств.

Прошу підтримати законопроект у першому читанні. Зобов'язуємося його якісно доопрацювати до другого читання.

Ще раз, шановні колеги, зауважую, що цим законопроектом пропонується встановити рамку для нашої діяльності і для діяльності всієї нашої країни на багато років наперед. Це не про зараз, це про наших нащадків, про те, в якому світі вони житимуть і як будуть адаптуватися, пристосовуватися до змін клімату. Те, що це відбуватиметься, на жаль, ми всі вже бачимо, ми все це відчуваємо кожен день, не тільки влітку, а й взимку, у всіх вимірах. Те, що вони торкнуться всіх – і аграріїв, і енергетиків, і інфраструктури – це також скоріше за все буде, але ми маємо до цього підготуватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти. Чорний, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олегу Бондаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Бондаренко, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В. Шановні колеги, ще раз звертаюся до вас із проханням підтримати цей законопроект, він вкрай важливий. Хочу зауважити, що відповідно до рішення комітету за цим законопроектом до другого читання має посилитися роль Верховної Ради України. А саме: ми будемо пропонувати, сподіваюся, що ви підтримаєте ці поправки до другого читання, передачу Верховній Раді України повноважень щодо затвердження середньострокових цілей кліматичної політики та підвищений контроль з боку Верховної Ради України за діяльністю центральних органів виконавчої влади, уряду в цій частині. Сподіваюся, що саме така редакція отримає найбільшу кількість голосів до другого читання. Нам потрібно якнайшвидше прийняти такий закон і вже наприкінці року під час кліматичної конференції COP ми маємо презентувати наші досягнення у цій сфері.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко, фракція «Європейська солідарність».

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Кліматична політика – це, дійсно, маркер цивілізованої європейської держави. Якщо ви подивитесь на наші зобов'язання на 2024 рік щодо європейської інтеграції, то саме блок екології там один із ключових, тому дуже важливо, що ми це зараз розглядаємо.

В Україні, справді, аномальна спека і немає відповіді, чи це природні катаклізми, чи це вже руйнівний вплив людини на клімат. Дехто тут радить обливатися холодною водою з відра і замотуватися в простині, деякі майстри зі «слуг», розумієте, але цивілізована держава має підходити до кліматичної політики трішечки інакше. Ідеться, що і зазначається в цьому законопроекті,

насамперед про наближення до європейських стандартів щодо парникових викидів, щодо інших технічних параметрів. Очевидно, що фракція «Європейська солідарність» підтримає цей законопроект у першому читанні.

Також ми очікуємо дуже фахової розробки підзаконних актів урядом, тому що в нас на цьому етапі починається зволікання і блокування імплементації законів, прийнятих Верховною Радою України. Дуже важливо, аби ми, дійсно, звернули увагу на адаптацію наших стандартів до європейських норм і правил, а в цьому законопроекті йдеться саме про чіткі норми парникових викидів та інші показники, які роблять Україну державою, що цивілізовано ставиться до довкілля. Для нас це питання через війну, через руйнівний вплив війни на довкілля, стає ще більш критичним.

Фракція «Європейська солідарність» підтримує цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович, група «Партія «За майбутнє».
Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Колеги, насправді, якщо хтось думає, що цей законопроект про державну політику у сфері клімату, про якийсь там далекий завтрашній день, то він глибоко помиляється, тому що війна і клімат – це дуже взаємопов'язані речі.

Я прочитав науково-експертний аналіз, до якого долучилися українські науковці і експерти, щодо того, у який спосіб війна в Україні за останні два роки вплинула на клімат, зокрема в Україні. «Кліматична вартість» перших двох років війни росії з Україною була більшою, ніж щорічні викиди парникових газів, які генеруються окремо 175-а країнами, що глобально посилює надзвичайну кліматичну ситуацію. Це саме відповідь тим міжнародним політичним діячам, які дотримуються ізоляціонізму і думають, що війна в Україні жодним чином не стосується усього світу. Вона стосується усього світу.

Викиди парникових газів, пов'язані з 24-а місяцями війни в Україні, зросли до 175 мільйонів тонн вуглекислого газу. Знаєте, президент Джо Байден на початку року сказав, що один божевільний чоловік, божевільний SOB (*son of a bitch*), президент путін, створив ряд загроз людству, хоча насправді головна екзистенційна загроза людству – навіть не ядерна, а саме зміна клімату. Ми повинні розуміти, що ця війна, яка сьогодні триває, безпосередньо дотична до нас і до всього світу. У перші місяці війни ми це побачили і бачимо до сьогодні.

Ми вважаємо, що законопроект потребує доопрацювання, тому що саме державна політика у сфері клімату там не розписана. Сподіваємося, що до другого читання цю ситуацію буде виправлено.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина», Рівненщина. Шановні колеги! Дивна концепція про засади державної кліматичної політики з декількох причин. Найперше, очевидно, що положення в законопроекті і в цій концепції орієнтовно лише на 50 відсотків адаптовані до міжнародних нормативно-правових актів: це і Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС), це і Угода про асоціацію з Європейським Союзом, це і Паризька угода, і протокол, і інші нормативно-правові міжнародні акти, тому дуже дивне питання тут про його ухвалення.

Але я хочу привернути увагу до практичної сторони. Шановні колеги, промисловість якось без проблем паралельно і еволюційно буде це робити, але давайте звернемо увагу на те, що ми з вами знову-таки навантажуюмо органи місцевого самоврядування щодо певних видатків. Я хочу сказати, що три роки тому в цьому залі ми законом України проголосували дуже хорошу річ – дали уряду завдання розробити три програми: про енергомодернізацію багатоквартирного житлового фонду, про водоканал, а також про теплоенергію. Жодна програма на сьогодні не розроблена.

Зараз ми говоримо про те, що органи місцевого самоврядування повинні написати програми, забезпечити спеціалістів належною комп'ютерною технікою, забезпечити зондування, супутник, все інше для написання програм, щоб так чи інакше покращувати кліматичні умови. Ну, не абсурд?! Скажіть, будь ласка.

Почитайте висновок Національної академії наук України, її представники теж говорять про перехідний період, який проходять навіть країни Європейського Союзу. До 2026 року вони поступово, потихеньку рухаються до реалізації цієї концепції.

Тому не голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакунець, 1 хвилина. Будь ласка. Після цього голосуємо.

Шановні колеги, будь ласка, запросіть народних депутатів зайняти свої місця.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово! Шановний пане міністре! Дорогі народні депутати! Звичайно, депутатська група «Довіра» підтримує цей важливий законопроект, прийняття якого наближає нас до європейських стандартів.

Ми розуміємо, що це про завтрашній день. Ми розуміємо, що і війна впливає на ситуацію як природну, так і кліматичну. І ми прекрасно розуміємо, що хтось повинен цим займатися і напрацьовувати це на майбутні роки.

Ще раз наголошуючи, що війна завдає нищівної, непоправної шкоди енергетичній системі України, Верховна Рада сьогодні робить крок назустріч вам, українці, скасовуючи мито, тобто встановлюючи нульове розмитнення на всю енергогенеруючу і енергозберігаючу техніку та апаратуру: це і інвертори, і акумулятори, і батареї. Тому готуйтеся, будь ласка, дорогі українці, щоб пройти сезон...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про основні засади державної кліматичної політики» ([№ 11310](#)) за основу.

Готові голосувати, шановні колеги? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 273.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до підрозділу 2 розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з ввезення товарів для потреб виробництва та/або ремонту машин механізованого розмінування» ([№ 11258](#)).

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися, що буде виступ Крулька, до 5 хвилин, і одразу голосуємо.

Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Безумовно, цей законопроект фракція «Батьківщина» буде підтримувати, адже мова йде про те, що в Україну без оподаткування податком на додану вартість будуть завозитися такі потрібні устаткування, як машини механізованого розмінування.

Україна залишається найбільш замінованою країною у світі. Це створює величезні проблеми в прифронтовій зоні для великої кількості українських громадян, які на тих територіях проживають, для наших фермерів, які не можуть обробляти свої угіддя без ризику для життя.

Безперечно, на наше переконання, потрібно приймати цей законопроект. Водночас ми хочемо звернути увагу, що таке звільнення від оподаткування ПДВ стосується лише імпорту, а відтак це дискримінує потенційних українських виробників аналогічної продукції. Ми пропонуємо розробити спеціальний закон, дія якого буде поширюватися також на операції з виробництва і постачання такої продукції в Україні для того, щоб український виробник перебував хоча б щодо оподаткування у тих самих умовах, у яких будуть іноземні виробники, які поставлятимуть імпорту продукцію до нашої держави.

Крім того, я хотів би сказати, що під час підготовки до другого читання до цього законопроекту були подані норми щодо звільнення від оподаткування ПДВ продукції, яка стосується енергетичної системи. Тобто, щоб ті засоби, які можуть покращити ситуацію з наданням електроенергії нашим громадянам, теж були звільнені від оподаткування податком на додану вартість. Безумовно, це позитивна норма. Єдине, на що хотів би звернути увагу, ми мали це приймати ще рік тому, коли почалися атаки на українську енергетичну систему, коли ми розуміли, що росія буде створювати несумісні з життям умови в Україні.

Зрозуміло, що наше з вами завдання прийняти такий закон якомога швидше, він має бути підписаний Президентом України, але давайте ухвалювати рішення, які потрібні сьогодні на сьогодні, а не чекати довгий час, оскільки всі ці товари, що необхідні для української енергетики, ще потрібно завезти в Україну і щоб вони запрацювали.

Фракція «Батьківщина» підтримуватиме цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, якщо можна, коротко відповідь від комітету, і голосуємо.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ми на рівні комітету разом з представниками Міністерства фінансів України, Міністерства енергетики України, Міністерства економіки України та Кабінету Міністрів детально доопрацювали цей законопроект. Він містить норми про пільги на ввезення обладнання для розмінування, засобів для виготовлення цього обладнання, а також електрогенеруючого обладнання, акумуляторів та іншого, необхідного для підтримання електроживлення в цей складний момент. До того ж коди підібрані так, щоб не зашкодити вітчизняним товаровиробникам, тобто те обладнання, яке виготовляється на території України, не буде у нерівних умовах з тим, яке імпортується.

Законопроект також погоджений з відповідними бізнес-асоціаціями.

Прошу підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з ввезення товарів для потреб виробництва та/або ремонту машин механізованого розмінування» ([№ 11258](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати, шановні колеги? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 305.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступний законопроект пов'язаний з попереднім. Це проект Закону «Про внесення змін до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом товарів для потреб виробництва та/або ремонту машин механізованого розмінування» ([№ 11259](#)). Це теж друге читання.

Ми домовилися так: виступ Крулька, до 5 хвилин, і дві поправки... Не буде, так? Рушишин буде наполягати на своїх поправках? Не буде. Одразу голосуємо.

Шановні колеги, всі зняли поправки, всі відмовилися від виступів.

Пропоную перейти до голосування, шановні колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом товарів для потреб виробництва та/або ремонту машин механізованого розмінування» ([№ 11259](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Ще раз повторюю, це законопроект № 11259. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Рухаємося далі, шановні колеги.

Наступний проект Закону «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» ([№ 11355](#)). Це друге читання.

Ми домовилися так: виступ Разумкова з місця, 7 хвилин, потім – Кучеренко, 5 хвилин, ще виступить Разумков, 10 хвилин, і голосуємо. Правильно?

Разумков Дмитро Олександрович, перші 7 хвилин. Це виступ замість голосування його 50 з копійками поправок. Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. На жаль, поправки не були враховані, і технічні, і організаційні, різні. Багато можна говорити про майбутнє, але по факту – це закони не про майбутнє, це закони про те, що в нас найближчим часом не буде економіки.

Давайте поговоримо про майбутнє. Сьогодні ми починали засідання Верховної Ради з хвилини мовчання, після цього колеги виступали з трибуни і згадували трагічні події в «Охматдиті», згадували про те, що ця лікарня була зруйнована рашистами.

Дійсно, у той день було багато народних депутатів, багато людей, які приїхали до «Охматдиту», привезли гуманітарну допомогу. Але, на жаль, я там не побачив ані Президента з його Офісом, ані керівництво Верховної Ради. Можна сказати, що це не їх зона відповідальності. Але це не про зони відповідальності, це про внутрішні переконання і бажання туди потрапити. Я бачив там представників усіх політичних фракцій і груп, що є в парламенті, усіх.

Але, головне, я не побачив там Прем'єр-міністра. Поки вони зі Свириденко вирішують, хто з них буде Прем'єром, їм абсолютно плювати на зруйновану ключову дитячу лікарню України, ключову, найбільшої немає. Ті руйнування, які вона зазнала... Я не знаю, коли зможуть її відновити. А вони граються в політику і одразу оголошують збір грошей, тих грошей, які знову розкрадуть і розтягнуть по своїм кишням. Єдиний, кого я там побачив, – це Ляшко, може, ще хтось з міністрів був. Його хвалили і представники монобільшості, розповідали, що, на відміну від усіх інших, Офісу Президента та іншим колегам треба було б взяти приклад щодо його діяльності, що, незважаючи на всю складність політичного перебування в цьому міністерстві, він один з небагатьох, хто намагається знаходити спільну мову і з владою, і з опозицією, публічно і непублічно працюючи в цьому напрямі.

Ще хотів би сказати про дві дуже важливі категорії – це наші деесенесники і лікарі, які з перших секунд ураження робили все для того, щоб врятувати людей.

І повертаючись до питання мобілізації. Під час відрядження команда об'єднання «Розумна політика» була в Дніпрі, там, де в дім також прилетіла ракета і зруйнувала багатоповверхівку. Підходили деесенесники, так само як і в «Охматдиті», і казали, що знову неправда, коли розповідають, що 90 відсотків їх буде заброньовано – це ж неправда. От у п'ятницю відбудеться «година запитань до Уряду», і я хочу, щоб Прем'єр-міністр чесно відповів на поставлене мною запитання: яка зараз ситуація не у відсотках, а в кількості людей, які бронюються?

Що сьогодні відбувається? Їх навмисно змушують писати заяву або про мобілізацію, або про звільнення. У відсотках, дійсно, буде 90, але від тих, хто

залишитися. Скажіть, будь ласка, а хто завтра буде розбирати завали в Києві, Харкові, Запоріжжі, інших містах, по яких б'ють рашисти? Скажіть, будь ласка, уряд, який приймає таке рішення, не допомагає ворогу робити так, щоб з-під завалів не можна було врятувати дітей і всіх, хто живе в цих будинках, ходить у магазини чи лікарні?

Наступна важлива категорія – це медики. Ви, прийнявши закон про мобілізацію, точно зробили так, що медиків, які будуть лікувати вас, ваших дітей, ваших батьків, у лікарнях стало набагато менше. Я розумію історію про те, що всіх треба відправити на фронт, тому що людей на фронті не вистачає, але, правда, не розумію, як це корелюється із заявою Президента про 14 бригад, які в нього стоять у тилу. Це його заява під час одного з інтерв'ю, що 14 бригад перебувають у тилу. Як так у нас відбувається, що бригади стоять у тилу, а на фронті не вистачає людей і ми мобілізуємо і медиків, і деесенесників? Це саме про ті абсолютно безглузді і непрофесійні підходи, які сьогодні є в українській політиці під час прийняття рішень.

Хотів би порадити керівництву Кабінету Міністрів України думати все-таки не про позиції, на яких вони будуть працювати завтра, не про крісла, а про те, як відновлювати економіку, як забезпечувати, щоб було світло, як забезпечувати роботу лікарень, роботу деесенесників та всіх тих, хто сьогодні рятує, і як забезпечувати фінансування Збройних Сил України.

Паралельно пропоную в рамках розгляду цього та інших законопроектів, а також тих, яких, на жаль, немає в порядку денному, подумати, як створити умови для того, щоб бізнес продовжував працювати сьогодні і не втікав з цієї держави завтра, після завершення війни.

А те, що ми нині розглядаємо в парламенті, дуже часто просто витрачання часу. На жаль, це повторюється з тижня на тиждень, коли відбуваються засідання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу.

Далі у нас виступ Олексія Юрійовича Кучеренка, 5 хвилин, потім ще – Дмитро Олександрович, 10 хвилин, і будемо голосувати. Через 15 хвилин будемо голосувати.

Будь ласка, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, спробую вкластися навіть швидше, щоб заощадити ваш час.

Найперше. Безумовно, фракція «Батьківщина» вітає всі ці наші яскраві теоретичні напрями, щоб ми якомога скоріше досягли європейських стандартів практично в усьому: екології, рівні життя, рівні заробітних плат. Ми мріяли б, щоб по 4 тисячі євро отримували наші освітяни та інші робітники. Але я і мої

колеги як прагматики виходимо з того, що є реальна ситуація, яка, на превеликий жаль, дуже часто не враховується авторами таких яскравих теоретичних євроінтеграційних законопроектів.

Мій колега Євтушок декілька хвилин тому виступав щодо кліматичної угоди, яка дуже красива, але ніхто не порахував, скільки грошей треба буде вилучити і витратити місцевим громадам, скільки грошей треба буде витратити нашим громадянам для того, щоб відповідати цим стандартам. І звідки візьмуться ці гроші?

Я конкретно звертаю увагу і шановного голови комітету, і народних депутатів на лист Європейської Бізнес Асоціації. Ми завжди дуже уважно дослуховуємося до цієї поважної структури. Аргументи Європейської Бізнес Асоціації, які наведені в листі, стосовно того, що дуже небезпечні норми в цьому законопроекті для бізнесу, для тих, хто утримує робочі місця, платить податки, несе на собі всі ризики, особливо сьогодні, під час війни, і, по суті, забезпечує хоч якийсь рух і динаміку економіки України, нам здається, дуже важливі.

Насамперед зазначається, що для того, щоб європейські країни досягли своїх показників щодо повітря або інших екологічних параметрів, з бюджету Європейського Союзу були витрачені сотні мільярдів євро. Це розтягнуто в часі, абсолютно конкретно спрямовано на те, щоб їх промисловість і їх виробники досягли відповідної мети.

Друзі, я як колега з енергетичного комітету на пальцях поясню. Чи дратує нас те, що Трипільська станція в 30 кілометрах від Києва постійно чадить? Ми бачимо, яке там неприємне для нас повітря. Дуже дратує, безумовно. З іншого боку, а чи розуміємо ми сьогодні, що таке взагалі сидіти без електроенергії, коли не працює Трипільська станція, зруйнована ворогом, та й інші станції?

Рухаємося далі. Ми готові завтра закрити ці станції, коли у нас повний дефіцит електроенергії? Чи ми будемо завтра або через рік вимагати від майбутніх інвесторів або акціонерів, які намагаються відремонтувати все це, дотримання європейських стандартів? Це точно найкоротший шлях для того, щоб загубити енергетику України і залишити нас усіх без електроенергії та інших послуг.

Можу порадити голові комітету уважно почитати зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, дуже суттєві зауваження, що вказують на ті речі, які, на жаль, не були враховані в остаточній версії законопроекту. Вони дуже серйозні. Звертається увага на те, що, по суті справи, це рух в односторонньому порядку, що дасть можливість черговій екологічній інспекції... Ми всі знаємо, як наші всілякі інспекції – податкові, екологічні та інші – люблять робити приписи, збирати гроші, закрити чи не закрити залежно від якихось суб'єктивних критеріїв. Але ж погодьтеся, якщо ми чітко не розуміємо, за які гроші, за які ресурси буде проведена ця модернізація, то в результаті все це перетвориться, на жаль, на чергову репресивну машину, яка ні до чого хорошого не призведе.

Усе це, усі ці аргументи дають підстави і мені, і моїм колегам з фракції «Батьківщина» не підтримувати цей законопроект попри всю мою повагу до його євроінтеграційності. Вибачте, ми висловили нашу позицію і далі будемо

її захищати з реальним сектором економіки, за який дуже турбується і яким опікується фракція «Батьківщина».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ Разумкова Дмитра Олександровича, потім я надам 1 хвилину для відповіді на ті зауваження, які почув голова комітету, і будемо голосувати.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, вам, думаю, як і мені, має бути соромно за той порядок денний, який ми розглядаємо. Тут, на жаль, дуже мало законопроектів, які справді турбують суспільство. Я хотів би зараз виступити з пропозиціями від себе як голови об'єднання «Розумна політика» і від наших колег, причому це не про політику. Я говоритиму про важливі законопроекти, авторами яких є представники майже всіх фракцій і груп, які є у Верховній Раді: це і монобільшість, це і майже вся опозиція, це й інші, які нині працюють у стінах парламенту. Ці законопроекти дійсно пішли б на користь і нам, і нашій країні, і нашим Збройним Силам, і тим, хто забезпечує тил, і українському бізнесу. І це лише невелика частина того, що мала б розглядати Верховна Рада, замість того, що вона зараз розглядає.

Перше. Це законопроект [№ 9560](#) про внесення змін до Бюджетного кодексу України, яким дозволяється органам місцевого самоврядування перераховувати кошти на потреби сектору безпеки та оборони. Ми один з таких законопроектів прийняли, [№ 9559-д](#), але він, на жаль, не буде діяти до того моменту, поки не проголосують цей. Розумію, що це законопроект нашого колеги Микиші, тому тут «грається» політика, замість того щоб забезпечити потреби сектору безпеки та оборони, дійсні потреби української армії.

Сьогодні, на жаль, немає в порядку денному законопроектів [№ 11344](#) і [№ 11343](#). Це проекти, прийняття яких дало б можливість безмитно ввозити всі комплектуючі для забезпечення зруйнованої енергетичної інфраструктури. Я вже мовчу про ті мільярди гривень, які проїв або вкрав Кабмін, які пішли незрозуміло куди. І зараз ще раз хочуть державні кошти, тому що це буде привозитися саме за державні кошти, «обилетить», вибачте, по другому колу.

Це законопроекти [№ 11403](#) і [№ 11404](#) представників нашої команди об'єднання «Розумна політика». Подібні законопроекти приймалися в 2022 році. Ними дозволяється безмитно ввозити станції енергонакопичення, генератори, комплектуючі до них і те, що забезпечило б їх ремонт. Це дало б змогу зменшити видатки наших домогосподарств, зважаючи, що «говорящіє голови» з Офісу Президента України розповідають про те, що треба кожній родині виділити по 3-4 тисячі доларів, тому що нібито вони жили в борг. У борг сьогодні живуть ті, хто сидить у високих кабінетах, у борг перед народом України і Збройними Силами. Не потрібно перекладати свою відповідальність і свій непрофесіоналізм на людей.

Ці законопроекти так само не потрапляють на розгляд Верховної Ради. Коли ми пропонували це проголосувати в 2023 році, нам розповідали, що страшна зима 2022-2023 років уже завершилася і повторення не буде. Хай би зараз ці розумники вийшли і про це сказали.

Наступне. Законопроекти, пов'язані з сектором безпеки та оборони.

Це законопроект [№ 11217](#) народних депутатів з команди об'єднання «Розумна політика», прийняття якого допомогло б виконати обіцянку влади і Кабміну, представник якого розповідав, що треба вісім місяців, щоб розробити проект закону про демобілізацію. Скажіть, будь ласка, ви військових за дурнів маєте? Вони, думаєте, не розуміють, що це робиться протягом, ну, декількох тижнів? Саме такий законопроект є у Верховній Раді. Коли представники монобільшості розповідають, що таких законопроектів немає – це брехня. Відповідні пропозиції вже лежать, на жаль, лежать у нашому парламенті, а не діють.

Наступний законопроект [№ 11218](#), прийняття якого паралельно із проектом закону про демобілізацію дозволило б проводити ротацію не пізніше ніж через шість місяців. Це те, чого вимагають наші з вами захисники на фронті. І друга складова цього законопроекту – це додаткова відпустка, починаючи з другого року служби. Якщо б закон про демобілізацію і ці норми були прийняті, то сьогодні процес мобілізації відбувався набагато легше, ви реально давали б людям можливість піти захищати Батьківщину, розуміючи скільки на це піде часу.

Наступний законопроект [№ 11219](#), яким передбачається зняття з військового обліку осіб з інвалідністю (зокрема з дитинства) I та II групи. Ми всі сьогодні бачимо, що відбувається: біля ТЦК стоять черги, біля ЦНАПів стоять черги. Ви ж прийняли норму – 60 діб! Ви! Коли адекватні в залі казали, що не можна це зробити за 60 днів, ну, не можна, – ви проголосували за 60! То хоча б виключіть ті категорії, які точно не попадуть на військову службу. Навіщо ви витрачаєте час державних органів?

Наступне. Це два законопроекти – [№ 11258](#) і [№ 11259](#) – авторства колеги Горенюка, які, на щастя, сьогодні були в порядку денному і вже прийняті. Це дуже запізнілі закони. Я дякую автору, що вони є, але вони запізнілі, ми втратили час на ввезення таких машин і обладнання для їх ремонту. Ті поля, які були заміновані і які можна було б машинним способом розмінувати півтора-два роки тому, нині цього зробити вже не можна, тому що виросла поросль, ростуть дерева, машина там працювати не зможе. Однак це добре, що сьогодні ці законопроекти були прийняті.

Важливий законопроект [№ 11319](#), яким пропонується звільнити від військово-транспортного обов'язку наших захисників. Я погоджуюся з тим, що ми прийняли в законі про мобілізацію норму про право мобілізувати дорогі позашляховики, які потрібні на фронті. Скажіть мені, будь ласка, ви знаєте, що така ж норма поширюється на наших захисників і на їх родини? Ви вважаєте це нормальним, коли людина захищає вас на фронті, а ви в нього в тилу забираєте

машину? Це незважаючи на те, що дуже часто вони самі себе забезпечують машинами, на відміну від Міністерства оборони України, уряду і всіх інших. Вони, волонтери, їх родини, їх близькі, їх друзі, їх бізнес, а ви ще по другому колу хочете в них це забрати.

Наступний законопроект [№ 11379](#), яким пропонується встановити все-таки справедливість, тому що коли ви проголосували за скасування категорії «обмежено придатний», ви фактично таких громадян прирівняли до тих, які мають іти служити навіть у 18 років. Це одна з частин, яка стосується того, про що я сказав, коли ви голосували за недолугий закон про мобілізацію, наслідки чого ми сьогодні з вами спостерігаємо. Давайте приймемо законопроект нашого колеги, що дозволить усунути цю несправедливість. І його знову немає в порядку денному.

Наступне питання. Це законопроект [№ 11391](#) про відстрочку від мобілізації для неповнорідних братів і сестер. Коли приймався закон, представники профільного комітету, Міністерства оборони України розповідали, що це абсолютно не пов'язані між собою люди, просто ми комусь дамо право не мобілізуватися, якщо загинув неповнорідний брат або сестра. А мова іде про маму, яка була двічі заміжня і має від кожного шлюбу по одній дитині, і одна дитина або загинула, або зникла безвісти, і ви зараз прийдете забирати другу. Скажіть мені, будь ласка, це правильно? Ви знали це, коли за це проголосували? А ті, хто не знав, може, варто підтримати цей законопроект, щоб усунути це. Чи він далі буде просто відкладений в довгий ящик?

І ще важливий законопроект [№ 11161](#). Він про справедливість. Ним пропонується прирівняти право на компенсацію за знищене майно не лише для тих, хто перебуває на вільній території нашої держави, а й для тих, чие майно було знищено в Бердянську, Маріуполі, Бахмуті, Часовому Яру та на інших територіях, які поки що ми не можемо повернути.

Давайте робити так, щоб порядок денний відповідав потребам українського народу, а не просто був «для галочки».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Відповідь від комітету, 1 хвилина, і голосуємо.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Після відповіді голови комітету будемо голосувати.

Будь ласка, Олегу Володимировичу.

БОНДАРЕНКО О.В. Шановні колеги, спробую стисло, за 1 хвилину, відповісти на всі запитання, які були.

Найперше. Чи важливий цей законопроект? Так. Я не можу не погодитися із попереднім спікером, що у Верховній Раді є багато важливих законопроектів. Цей законопроект також важливий. Але, на відміну від інших законопроектів, ним закладаються умови існування наших нащадків на багато років наперед.

Цей законопроект про те, що вся наша промисловість має свідомо обрати один із двох шляхів: перший, коли промисловці за 12 років знаходять кошти на

переобладнання, впевнений, що ці кошти будуть знайдені, і Європейський Союз, і кредитори Європейського Союзу можуть їх дати; другий, минає 10 років і вони припиняють своє існування, припиняють забруднювати навколишнє середовище.

Шановні колеги, все зрозуміло, можемо рухатися, є строк. Давайте приймемо вольове...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Будь ласка, займіть свої місця, переходимо до голосування. Прошу народних депутатів підготуватися.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» ([№ 11355](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Наступний проект Закону «Про обчислення часу в Україні» ([№ 4201](#)).

Запрошую на трибуну голову підкомітету з питань державної економічної політики Комітету з питань економічного розвитку Колтуновича Олександра Сергійовича.

Шановні колеги, прошу не розходитися, тому що виступлять Климпуш-Цинцадзе, 2 хвилини, Михайло Цимбалюк, до 5 хвилин, і голосуємо... І Разумков ще, 3 хвилини.

Давайте тоді так: Климпуш-Цинцадзе, далі Разумков, потім Цимбалюк.

Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу, що цей законопроект, на жаль, не відповідає принципу правової визначеності, на це вказували і наш Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, і Головне науково-експертне управління, і Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України. Мені прикро, що ми розглядаємо в цій залі законопроекти, які мають мало спільного з європейською інтеграцією. Коли ідеться про те, що, мовляв, ми робимо це так, як у Європі, то, насправді, Європа до цього часу не дійшла згоди щодо того, щоб залишитися на тому чи іншому часі. Якщо ми далі претендуємо на європейську інтеграцію, то мали б це робити у координації та спільній дії з нашими партнерами з Європейського Союзу, а не виконувати просто якісь там забаганки окремих колег, які пропонують такі зміни.

Закликаю все-таки повернути цей законопроект автору, хай працює над ним. Можливо, коли Європейський Союз ухвалить рішення, ми теж зможемо повернутися до розгляду цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка.

Потім виступить Михайло Михайлович Цимбалюк, і голосуємо.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, це саме до історії про те, що ми з вами розглядаємо. Я не буду порушувати питання, що важливіше: закон про зміну літнього на зимовий час чи, наприклад, закон про корупцію.

Свого часу Президент обіцяв, що ініціює законопроект про прирівняння корупції під час війни до державної зради. Команда об'єднання «Розумна політика» допомогла Президенту і внесла відповідний законопроект. Думаю, що десь рік він уже валяється в стінах Верховної Ради і на розгляд залу не потрапляє. Ну треба ж допомогти Президенту.

Наступне питання щодо партій. Коли ви голосували закон про партії, я і мої колеги пропонували віддати кошти для фінансування партій на Збройні Сили України. Це точно чесно і сьогодні більш актуально, ніж вироблення «газетенки», які ви роздаєте біля метро. Ви сказали, що ні, ці кошти дуже потрібні.

Так от, щодо партії «Слуга народу», то на 160 мільйонів гривень за позицією Національного агентства з питань запобігання корупції визнано як використання коштів у неправильному напрямі і зловживання щодо цього. Я зараз кажу про партію, думаю, що, можливо, все-таки партіям вистачило б совісті відмовитися від цих коштів і передати їх на потреби Збройних Сил України.

Наступне. Інші корупційні скандали, які пов'язані з представниками влади. Шановні колеги, вважаю, що все-таки питання корупції і боротьби з корупцією сьогодні важливіші, ніж закони про час. Питання забезпечення енергетики важливіші, ніж питання про перехід з літнього на зимовий час чи навпаки. Питання забезпечення потреб наших з вами співгромадян у тому, щоб дома було світло і тепло, важливіші. Питання, щоб генератори коштували дешевше, важливіше.

Ми продовжуємо розглядати все, що не треба, замість того, щоб перейти до, дійсно, важливих законопроектів. Дуже дивно чути, коли говорять, що це принциповий для Кабінету Міністрів України законопроект.

Скажіть, будь ласка, може, зважаючи, що такі принципи є ключовими для українського Кабінету Міністрів, краще б вони чимось іншим займалися, а не просиджували штани в уряді? І українцям було б легше, і гроші ще зекономили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

Шановні колеги, після виступу Михайла Михайловича голосуємо. Ще дам 1 хвилину для виступу від комітету і запрошую в зал.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановні колеги! На думку фракції «Батьківщина», в Україні не має бути ані зимового, ані літнього, а має бути єдиний київський час, час український, і давайте поставимо крапку на цьому. Почитайте висновки фахівців-медиків про те, як впливає зміна часу на ритм життя людей, насамперед дітей, які і так перебувають у стресі, а тут ми ще двічі на рік змінюємо час.

Фракція «Батьківщина» буде голосувати за цей законопроект. Принагідно дякуємо основному його автору. Дуже довго комітет розглядав законопроект у повторному другому читанні. Зважаючи на важливість інших законопроектів, які сьогодні є в порядку денному і які потрібно розглядати, зокрема стосовно військових і сектору безпеки та оборони, ми радимо не витрачати час, а переходити до голосування. Голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Шановні колеги, запросіть народних депутатів до залу.

Надаю ще 1 хвилину Олександрю Сергійовичу для виступу від комітету. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Підкомітет з питань державної економічної політики розглянув цей законопроект і рекомендує підтримати його в повторному другому читанні. Щоб усі розуміли, що буде відбуватися і як діятиме такий закон: в останню неділю жовтня ми повернемося до так званого зимового часу або UTC+2 – це еквівалент зимового часу. З 1 січня набере чинності цей закон, більше ми переходити не будемо. Є відповідні профільні центри метрології, стандартизації, які порахували, що є єдиний еталонний для України час – київський час, він порахований. Це перше.

Другий момент стосовно євроінтеграції. У 2018 році тодішній голова Єврокомісії Жан-Клод Юнкер ініціював це питання. У 2019 році Європарламент навіть прийняв окреме рішення для того, щоб з 2021 року вже перейти, але окремі

країни в Європейському Союзі цього ще не підтримують, немає консолідованого рішення, тому його відклали.

Прошу вас підтримати цей проект закону як такий, який відповідає викликам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про обчислення часу в Україні» ([№ 4201](#)) у повторному другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю з київським часом!

Костенко. Будь ласка. Я просто не бачу.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово, я хотів би звернутися до вас і до всіх у залі. Минулого разу, десь пару тижнів тому, ми визначали з вами і ваш заступник просив звернути на це увагу, що «військові» законопроекти мали б ставити насамперед. От у нас є законопроект [№ 9316](#), який по факту єдиний «військовий», і він стоїть аж десятим номером.

Я все-таки попросив би започаткувати таку традицію, не традицію, а, можливо, так правильно, щоб усі «військові» законопроекти розглядати спочатку, а далі вже про зимовий час і про все інше.

Прошу розглянути зараз законопроект № 9316, прийняти його в другому читанні і дати можливість тим, хто був позбавлений військових звань, знову їх поновити і битися за країну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе Васильовичу, цей законопроект ми маємо розглядати через два, а вони у нас практично без обговорення. Просто наступні практично без обговорення... Якщо можна, щоб ми не руйнували порядок... Але у вас дуже слухна пропозиція.

Прошу Погоджувальну раду врахувати пропозицію Романа Васильовича Костенка на майбутнє, якщо можна.

У нас наступні законопроекти фактично без обговорення.

Шановні колеги, не буде заперечень?

Романе Костенко, не буде заперечень? Добре.

Давайте або ми врахуємо на майбутнє...

КОСТЕНКО Р.В. На майбутнє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На майбутнє. Дякую.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Збройні Сили України» щодо передислокації військових частин під час дії воєнного стану» ([№ 11257](#)).

Шановні колеги, ми домовилися, що ніхто не буде ставити поправки на голосування, тому я одразу ставлю на голосування цей законопроект.

Прошу народних депутатів підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Збройні Сили України» щодо передислокації військових частин під час дії воєнного стану» ([№ 11257](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо стратегічних основ інтегрованого управління кордонами» ([№ 9490](#)).

Ми домовилися, що буде виступ Фріз, 2 хвилини (*Шум у залі*). Гончаренко буде? Тоді – Гончаренко і виступ від фракції «Батьківщина», 3 хвилини. Хто?.. Михайло Михайлович, 3 хвилини.

Гончаренко, і потім одразу голосуємо. Будь ласка.

Федоре Володимировичу, займіть своє місце.

Олексій Гончаренко, 2 хвилини, Цимбалюк, 3 хвилини, і голосуємо. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі! Важливий законопроект, кордон... Але це рамкові речі. Ми, звичайно, підтримуємо. Нам треба, щоб наш кордон був справжній і схожий на європейський. Але ж, друзі, не тільки кордон має бути схожий на європейський.

Що сьогодні відбувається в нашій державі? Яке число?.. Поки ви змінюєте час... Це найнагальніше питання в нашій державі? Вам взагалі немає що робити? Щоб у нас з Європою була більша різниця? Поки ви це робите...

Сьогодні 16 липня. Знаєте, що це за день? Це останній день оновлення даних для мільйонів українських чоловіків. Останній. Бо ви своїм голосуванням

дали лише два місяці, щоб це зробити. Сьогодні тисячі людей стоять на 35-градусній спеці, не як у Верховній Раді, ні! Не в кондиційованих приміщеннях, ні! Стоять на вулицях, стоять з 5-ї ранку до опівночі, до комендантської години, щоб тільки потрапити і оновити дані.

Звичайно, реєстр працює погано. Звичайно, уже погано працює цей додаток. Де наш міністр оборони, який має прийти і доповісти, що відбувається, як він працює? Ми чуємо, що мобілізацію коментує будь-хто, крім міністра оборони України. Його немає. Що взагалі у нас відбувається в ТЦК? Чому наша країна спромоглася створити ЦНАПи, якісь сервіси в Міністерстві внутрішніх справ України, чому ми не можемо зробити нормальний сервіс з цивільними людьми? Так, мобілізаційний. Чому в нас танкісти, артилеристи займаються тим, щоб людей брати в армію, коли це можна зробити по-людськи? Що з нашою системою рекрутингу, про яку стільки розповідали? Нічого не зроблено.

У Верховній Раді місяць лежить законопроект, який ми з колегами внесли, щоб продовжити термін оновлення даних. Місяць парламент не збирався, а коли зібрався, ви час міняєте. Це ганьба! Ви знущаетесь над мільйонами людей і робите їх злочинцями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Михайлу Михайловичу Цимбалюку, 3 хвилини.

Перепрошую, потім ще один автор наполягатиме на голосуванні трьох поправок. Просто ця інформація надійшла до нас...

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

Потім Олександр Бакумов наполягатиме на голосуванні трьох поправок.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні пане Голово, президіє, доповідачу, колеги! Фракція «Батьківщина» буде голосувати за цей законопроект, тому що система інтегрованого управління кордонами – це те, чого від нас вимагає час, наші європейські партнери, це допоможе оперативніше керувати силами і засобами, які нині належать Державній прикордонній службі України.

За стратегією міністр подає на затвердження Кабінету Міністрів України розроблений документ. Дуже важливо, щоб ми зберегли цілісність керування Міністерством внутрішніх справ України, цією важливою структурою.

Хочемо, користуючись нагодою, подякувати усім прикордонникам, які несуть у тому числі бойову службу на рубежах нашої держави і виконують бойові завдання на сході і на півдні.

Також слід відзначити, що система МВС і міністр відповідають за оперативну діяльність цієї структури, тому що Державна прикордонна служба України наділена правом на здійснення і оперативно-розшукової, і розвідувальної діяльності. Це повністю правоохоронний орган у системі Міністерства внутрішніх справ України. Надзвичайно важливо зберегти цілісність у цьому питанні.

Голосуючи за цей законопроект, дуже важливо, щоб ми підтримали поправки, які будуть подаватися для врахування, тому що, ще раз підкреслюю, Державна прикордонна служба України перебуває в системі МВС, яке є центральним органом виконавчої влади. Також важливо і в період воєнного стану, і взагалі в цивільному житті зберегти керованість цієї структури загалом у системі Міністерства внутрішніх справ України.

Прошу колег підтримати поправки, які будуть зараз озвучуватися, для того щоб зберегти цю цілісність і одночасно удосконалити Стратегію інтегрованого управління кордонами в Україні. Голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще проголосуємо три поправки Олександра Сергійовича Бакумова, потім – законопроект у цілому.

Поправки 4, 20 і 25. Олександр Сергійовичу, по одній, будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу вашої уваги. Прошу підтримати поправку 4. Суть цієї поправки в уточненні етапності розроблення Стратегії інтегрованого управління державним кордоном України. Поправкою доповнюється, що стратегія затверджується за результатами огляду стану інтегрованого управління державним кордоном.

Ми маємо вивчити, на підставі чого розробляється стратегія, знайти базу. Для порівняння. Стратегічний оборонний бюлетень України розробляється на підставі оборонного огляду. Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України розробляється на підставі відповідного огляду стану громадської безпеки. Саме за аналогією, для того щоб затверджувати Стратегію інтегрованого управління державним кордоном України, має бути розроблений та проаналізований огляд.

Прошу вас підтримати цю поправку, вона правильна і буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 4.

Надаю слово для відповіді представнику комітету. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Безперечно, реалізація Стратегії інтегрованого управління державним кордоном України здійснюється після проведення огляду реального стану державного кордону, але врахування цієї поправки, яку пропонує Олександр Сергійович, розбалансиє законопроект. Статтею 27 Закону України «Про

національну безпеку України» і так передбачається, що стратегії затверджуються після комплексного огляду сектору безпеки і оборони, відповідно треба вносити зміни до статті 27.

Прохання не підтримувати повністю цю поправку, а залишити в редакції, запропонованій комітетом для того, щоб зберегти збалансованість законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, шановні колеги, поправка 4 авторства народного депутата Бакумова. Вона комітетом врахована частково. Автор вимагає повного врахування цієї поправки. Комітет стоїть на позиції: залишити так, як є, – «враховано частково».

Ставлю на голосування поправку 4 для повного її врахування. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 161.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 20. Вона відхилена. Олександр Сергійовичу, будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги! Друга дуже важлива поправка. Прошу вас дослухатися. Державну прикордонну службу України виключили як суб'єкта, який формує Стратегію громадської безпеки та цивільного захисту України. Державна прикордонна служба України має функції оперативно-розшукової, розвідувальної, контррозвідувальної діяльності. Ці види діяльності спрямовані на захист прав і свобод людини і громадянина, а тому є складовою громадської безпеки. Чому ми виключаємо Державну прикордонну службу України, коли там є Національна поліція України, Національна гвардія України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій? Чому випадають прикордонники?

Не виключайте! Моєю поправкою пропонується залишити Державну прикордонну службу України як суб'єкта, який формує пропозиції. Підтримайте!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги! Державна прикордонна служба України відповідно до профільного закону має свої чітко визначені функції та повноваження, їх можна звести до однієї дуже короткої формули – це охорона і захист державного кордону. Усі функції, які перерахував шановний Олександр Сергійович, спрямовані саме на охорону і захист державного кордону. Це перше.

Друге. Не може Державна прикордонна служба України бути самостійним розробником стратегії охорони державного кордону і елементом ще однієї стратегії, яка фактично готується зовсім іншим суб'єктом, який визначений Законом України «Про національну безпеку України».

Прохання залишити норму в редакції комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 20 авторства Бакумова для врахування. Вона комітетом відхилена. Автор наполягає на її врахуванні. Позицію комітету ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

Завершальна поправка 25, яка врахована частково. Олександр Сергійовичу, будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги! Нічого мої поправки не розбалансували б, вони тільки посилили б законопроект, отже і закон у цілому, який буде ухвалений, а також Державну прикордонну службу України і уряд. Вони реально були практичними і правильними, тому прошу комітет лаконічно і вірно комунікувати це питання.

Остання поправка стосується того, що стратегія розробляється за рішенням (моя пропозиція) міністра внутрішніх справ, тому що Державна прикордонна служба України перебуває в координації міністра внутрішніх справ. Зараз це робиться відповідно за дорученням уряду. Що таке доручення уряду? Та немає ж такого нормативно-правового акта, уряд приймає постанови або розпорядження. Що таке доручення уряду? Може бути доручення Прем'єр-міністра, може бути доручення міністра внутрішніх справ як посадових осіб. Що таке доручення уряду? Знову помилка, знову не хочуть визнавати цю помилку і кажуть, що все класно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Річ у тому, що статтею 30 Закону України «Про національну безпеку України» (чинна редакція) прямо передбачається, що саме Кабінет Міністрів України надає доручення щодо розроблення Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України. Тому саме та термінологія, яка вже вживається в Законі України «Про національну безпеку України» збережена. Це перше.

Друге. Я переконаний, що цього разу ми маємо абсолютно збалансований підхід, за якого стратегія розробляється Державною прикордонною службою України, вноситься на розгляд Кабінету Міністрів міністром внутрішніх справ, а доручає розробити саме уряд. Абсолютно правильна і нормальна формула.

Прохання підтримати позицію комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 25 авторства Бакумова. Вона врахована частково. Автор наполягає на повному її врахуванні. Позицію комітету ви почули (*Шум у залі*). Перепрошую, я не можу говорити.

Ставлю на голосування поправку 25 для повного її врахування. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ми розглянули законопроект. Переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо стратегічних основ інтегрованого управління кордонами» ([№ 9490](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» щодо поновлення в колишньому військовому званні під час дії воєнного стану» ([№ 9316](#)).

Запрошую на трибуну Романа Васильовича Костенка.

Ситуація така: Разумков, 3 хвилини, далі Цимбалюк, 1 хвилина, потім ще Разумков, 5 хвилин, виступ замість усіх його поправок, і голосуємо.

Будь ласка, починаємо. А потім я ще надам Роману Васильовичу 1 хвилину для того, щоб підсумувати відповіді на запитання, якщо вони будуть.

Разумков, 3 хвилини. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, будь ласка, не розходьтєся, я після свого виступу попрошу дві поправки поставити на голосування, вони дійсно стосуютьєя цього законопроекту і важливі.

Перша поправка 20. Збільшення тривалості щорічної відпустки до 60 діб. Мова йде про те, що, починаючи з другого року несення служби, така відпустка може становити замість 30, які передбачені, 60 діб. Думаю, що ті, хто воює на фронті, точно цього заслужили.

Друге питання теж безпосередньо стосується цього законопроекту. На жаль, була відхилена поправка 12 народних депутатів з об'єднання «Розумна політика», якою дається можливість поновити в званнях військовослужбовців сержантського (старшинського) складу. Я не розумію позицію комітету. Якщо можна, я хотів би одразу почути вашу позицію, Романе Васильовичу, як працівника комітету. Чому ці поправки не підтримані? Чому вони відхилені?

Прошу поставити їх на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 20 і яка, Дмитре Олександровичу?

РАЗУМКОВ Д.О. Поправки 12 і 20. Поправка 12 стосується сержантського (старшинського) складу, а поправка 20 – 60 діб відпустки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Романе Васильовичу, щодо поправок 12 і 20. Потім ми поставимо їх по чергово на голосування.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Стосовно сержантського (старшинського) складу. Дмитре Олександровичу, це враховано в поправці комітету. Подивіться, у поправці 10 це враховано. Як військові звання офіцерського складу, так само і звання сержантського (старшинського) складу будуть поновлюватися. Офіцерський склад буде поновлюватися у званнях рішенням міністра оборони, сержантський (старшинський) склад – рішенням Головнокомандувача Збройних Сил України.

Щодо відпусток. Ця поправка не стосується зазначеного законопроекту, і ми, думаю, в наступних законопроектах цю пропозицію врахуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури?

Ну, тільки з процедури, Дмитре Олександровичу. Будь ласка, що у вас?

РАЗУМКОВ Д.О. Романе Васильовичу, не буває так, що комітет щось врахував, а поправка відхилена, бо тоді цей законопроект буде читатися по-різному. Моя ж поправка була подана навіть раніше комітетською. Взагалі такого, як комітетська поправка... М'яко кажучи, це не до кінця відповідає Регламенту Верховної Ради України, тому що така поправка не потрапляє в 14-денний строк, коли вносяться поправки і пропозиції.

Ще раз прошу поставити цю поправку на голосування і врахувати. Тоді це було б нормально, додало вам і не треба було видумувати щось комітетськими поправками. Одна і друга поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, отже, поправки 12 і 20 я по чергово поставлю на голосування.

Поправка 12 авторства Разумкова і колег. Вона комітетом відхилена. Правильно я розумію? Зараз я перевірю. Секунду. Вона відхилена, так. Чому? Ви почули від колеги з комітету. Водночас народний депутат Разумков просить врахувати цю поправку.

Ставлю на голосування поправку 12. Прошу голосувати.

«За» – 111.

Рішення не прийнято.

Одразу ставлю на голосування поправку 20 авторства Разумкова для врахування. Вона також комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Поправка Цимбалюка Михайла Михайловича. Який номер поправки? Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Я не буду наполягати на голосуванні поправки для врахування, тому що насправді комітет підтримав інші, аналогічні поправки.

Насамперед я хочу подякувати основному автору дуже важливого законопроекту Олексію Гончаренку, подякувати комітету і доповідачу Роману Костенку за те, що вони зважено підійшли до нього. Нехай мова йде про декілька сотень офіцерів, які позбавлені військового звання, та після прийняття цього законопроекту буде право поновлення, це стане стимулом ще більш якісно виконувати бойові завдання, бо це ті люди, які сьогодні захищають нашу державу. Важливо, що законопроект доповнено нормами стосовно осіб сержантського (старшинського) складу. Це той законопроект, який потрібно приймати.

Прошу підтримати, натиснувши зелені кнопки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу. Ви не наполягаєте на голосуванні поправок? Дякую.

На завершення ще виступ Разумкова, 5 хвилин, і голосуємо.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця і потім голосувати, це дуже важливий законопроект.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, ви не підтримали ані демобілізації, ані ротації, ані відпустки, ані важливі поправки, які, на жаль, не були враховані комітетом і щойно не були враховані в залі.

Хочу сказати трошки про інше. Найперше, про сам законопроект. Я хотів би подякувати автору, хороший законопроект. Я хотів би подякувати щодо багатьох позицій і комітету, хоча цей законопроект можна було зробити кращим, на жаль, саме зал це не підтримав. Розумію, що комітет залежний від Офісу Президента, від Кабміну і несамоостійно приймає рішення, на жаль, але там багато людей, які дійсно переживають за Збройні Сили України.

Хочу сконцентруватися ще на декількох питаннях. Скажіть, будь ласка, я правильно розумію Президента, який сказав, що на фронті на сьогодні загинуло 93,5 тисячі наших захисників? За офіційною статистикою Збройних Сил України, Генерального штабу на сьогодні загинуло 561 тисяча 400 окупантів. Президент під час свого виступу сказав, що на кожні шість рашистів Україна втрачає одного захисника. Якщо порахувати, то в мене вийшло 93,5 тисячі. Чи це правда? Якщо так, то хотілося б зрозуміти, як це корелюється з 37 тисячами загиблих, про

яких говорили раніше? Або хтось, хто готує інформацію Президенту, працює на російське ІПСО, бо якщо це пролунало б від когось іншого, то ця людина вже точно підпала б під дію статті 111, або Президент помилився в обрахунках, які він зазначив. Дай Боже, щоб це була помилка.

Наступна заява. Я розумію, що глава держави не сам собі пише, але заява про 14 бригад, які стоять у тилу... Під час відряджень представників об'єднання «Розумна політика» на фронт, впевнений, що не лише наших, тому що багато хто з народних депутатів їздить до захисників... Це викликало шок. На сьогодні укомплектованість бригад, м'яко кажучи, далека від 100 відсотків, усі і так знають показники, але, повторюю, дуже далека від 100 відсотків наповнення. І коли наші захисники на фронті чують, що десь у тилу стоять 14 бригад, які нібито не мають техніки, то говорять, що забезпечать технікою, тільки дайте людей.

Сьогодні ключова потреба на фронті – це насамперед люди. Люди, яких не вистачає і більше не буде, тому що ви не підтримали ані демобілізації, ані ротації, ані відпустки. Взагалі незрозуміло, що з вашим бюджетом. Вашим, колеги, ви за нього голосували. Чи вистачить грошей, які ви передбачили в бюджеті на 2024 рік для того, щоб закрити всі фінансові потреби сектору безпеки і оборони.

Ви наголосували те, що черги стоять до ТЦК. І коли всі вам говорили, що два місяці це мало, дайте більший термін, – ні, вам вистачало. Хто сьогодні з вас їздив і дивився, що відбувається біля ТЦК або ЦНАПів? Просто після засідання з'їздить і подивіться. Завтра ви цю людину будете штрафувати, а потім, коли декілька разів вона штраф не заплатить, ви у неї заберете квартиру. Ви за це проголосували, ви.

У розумінні людей це відповідальність не президентська, хоча він це підписав, не кабмінівська, хоча вони внесли цю «ерунду» до Верховної Ради, а ваша, народні депутати, ви за це проголосували. То виправте свою помилку, прийміть закони, які дозволять змінити терміни.

Наступне питання. Я до всіх дуже поважно ставлюся, але скажіть мені, будь ласка, чим кращі спеціалісти окремих організацій, які пов'язані з міжнародною допомогою, міжнародними інституціями, від людей, які працюють на заводах і забезпечують українську економіку? Чому організації, які вважаються такими, що підтримуються нашими міжнародними партнерами, отримали можливість стовідсоткової броні, а люди на заводах – «шиш». Поясніть мені це, будь ласка. Чорт зі мною, поясніть це вашим виборцям, і тим, хто вас чекає дома, і тим, яким вам мало б бути соромно дивитися в очі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Романе Васильовичу, будь ласка, займіть своє місце.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» щодо

поновлення в колишньому військовому званні під час дії воєнного стану» ([№ 9316](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю всіх, колеги!

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів» ([№ 11173](#)).

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися проголосувати його без обговорення. Ніхто не буде наполягати на поправках? Тоді одразу переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів» ([№ 11173](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Постанови «Про внесення зміни до Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» щодо оплати праці помічників-консультантів народних депутатів України» ([№ 11384](#)) теж голосуємо без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 11384 у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Ідемо далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини

проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану» ([№ 11322](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Сергія Костянтиновича Іонушаса.

Шановні колеги, можемо одразу записатися на виступи: два – за, два – проти? (*Шум у залі*). Добре.

Тоді Сергій Костянтинович доповідатиме законопроект і від авторів, і від комітету, до 4 хвилин. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Це дуже важливий проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти... Шановні колеги, цей законопроект про те, щоб надати можливість людям, які самовільно залишили військову частину або здійснили дезертирство, через деякий час повернутися до частини і віддати належне нашій державі. Є багато людей, які з плином часу змінюють свою думку і розуміють, що потрібно саме в цей час повернутися і захищати нашу державу. На жаль, за Кримінальним процесуальним кодексом України не дається такої можливості. Тож за цим законопроектом ми таку можливість надаємо. Що ще важливо? Що ця можливість надається тільки у тому разі, коли є погодження командира.

Це важливий законопроект, тому що надається можливість повернути людей, які перебувають під слідством, стосовно яких відкрито кримінальне провадження за самовільне залишення частини і за дезертирство, до лав Збройних Сил України.

Звісно, оскільки людина вже зробила це один раз, ми розуміємо, що, імовірно, вона зробить це вдруге. Тому цим законопроектом пропонується надати можливість звільнення від кримінальної відповідальності тільки тим людям, які вперше, і це важливо, шановні колеги, вчинили злочини, передбачені статтями 407 і 408 Кримінального кодексу України.

Хотілося б зазначити, що цей законопроект підтримується Міністерством оборони України і взагалі напрацьовувався разом з Генеральним штабом та Міністерством оборони.

Шановні колеги, для зміцнення обороноздатності нашої держави, для того, щоб дати можливість нашим військовослужбовцям, які один раз оступилися,

але хочуть повернутися захищати нашу державу, зробити це згідно з нормами Кримінального процесуального кодексу України пропонується цей законопроект.

Наостанок хочу зазначити, що саме ми дали можливість людям, які відбувають покарання, боронити нашу державу та виконувати обов'язок, передбачений Конституцією України. Стосовно цих людей, поки мова йде тільки про те, що вони можуть підозрюватися в самовільному залишенні частини або дезертирстві. Вони ще не є такими, що вчинили злочин.

Шановні колеги, ми передбачаємо, що поки вони повернуться до частини та буде прийнято рішення про звільнення від кримінальної відповідальності, зрозуміло, є певний час. Саме суд буде визначати наявність тих підстав, які передбачають звільнення від кримінальної відповідальності. Давайте дамо можливість нашим людям, які один раз оступилися, боронити нашу державу. Кожна людина важлива на фронті.

Прохання підтримати законопроект.

Дякую, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Костянтинівичу.

Прошу для обговорення цього законопроекту записатися на виступи: два – за, два – проти. Потім голосуємо.

Слово надається народному депутату Неклюдову Владлену Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Із задоволенням передаю слово нашому глашатаю просування цієї ідеї і відновлення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як я розумію, Бакумову, так?

Бакумов Олександр Сергійович. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Бакумову.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги! Шановні представники депутатських фракцій і груп! Я хочу закликати вас підтримати зазначений законопроект. Він розроблений народними депутатами України, членами комітету у тісному сприянні і за підтримки Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Офісу Генерального прокурора, різних гілок державної влади.

Законопроектом пропонується внести зміни до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України стосовно звільнення від кримінальної відповідальності у належному спеціальному порядку осіб,

які вчинили кримінальні правопорушення. Які кримінальні правопорушення? Перше, самовільне залишення військової частини або місця служби. І друге, дезертирство.

Ми вносимо зміни до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України, запропонувавши механізм звільнення від кримінальної відповідальності. Розуміємо, у яких складних умовах перебувають військовослужбовці. Не завжди стабільна військова служба, бувають вчинки, за які особи несуть, умовно кажучи, цю відповідальність, і вони готові виправитися. Саме завдяки цьому законопроект парламент створює механізм самостійного виправлення у такий спосіб, щоб держава, зі свого боку, не переслідувала цих осіб, а давала можливість звільнити їх від кримінальної відповідальності на стадії досудового розслідування, коли ще кримінальну справу і обвинувальний акт не передано до суду для того, щоб у судовому порядку вже встановлювати винуватість або невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення.

Прошу підтримати законопроект, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі запрошую до слова Павленка Ростислава Миколайовича, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую. Прошу передати слово Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Чи є в українській армії проблеми? Як у будь-якому живому організмі, є. Але там точно більше героїзму, більше жертвності, більше звитяги, ніж в усіх інших сферах суспільства. Знаєте, коли деякі тут пропонують усі проблеми в армії вирішувати розстрілами, довічним позбавленням волі – це ненормально, тому що треба в кожен ситуацію вникати. Ми, дійсно, маємо безліч історій, коли самовільне залишення частини (СЗЧ) було зумовлено, наприклад, неуставними взаєминами в армії або тиском командирів. Ми з вами як законодавці маємо дивитися на армію не сегментарно, а комплексно, системно, не дискредитувати, а захищати як вище командування та найвище військове керівництво, так і права простого солдата.

Нещодавно мене вразила історія одного військового, який після смерті своєї дружини поїхав до родини і після цього, перебуваючи у стресі, а очевидно, що в армії дуже багато людей з посттравматичним синдромом, не повернувся до військової частини. Зараз проти нього як дезертира, того, хто самовільно залишив частину, відкрито кримінальну справу, він може бути засуджений. Дуже потрібно на такі ситуації дивитися і з позиції законодавця, і з позиції логіки, розуміючи, наскільки важливо нам захистити таких людей. Тому це також законопроект про захист прав.

Цей законопроект потребує доопрацювання до другого читання, тому що, очевидно, потрібно всі лазівки для можливих зловживань закрити, аби у нас не з'явилася нова когорта дезертирів, які будуть користуватися такими законами. Звісно, що думати, як повертати в неукомплектовані частини тих, хто зрозумів свою помилку, ми повинні і маємо дати цей шанс.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воронько Олег Євгенійович, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні! Прошу передати слово колезі Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, передайте.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Ми бачимо, що не тільки на вулиці жара, на фронті теж жара. Після прийняття закону про мобілізацію на фронт для поповнення потрапляють не тільки вмотивовані, бувають і невмотивовані, неготові. Прояви ними якоїсь відсутності дисципліни чи нерозуміння, що відбувається... Звичайно, їх можна карати формально, забирати заробітну плату, позбавляти сім'ї пільг, якими користується цей військовослужбовець. Звісно, якщо людина зрозуміла, що десь помилилася, це було вперше, якщо вона повністю усвідомлює свої дії, то треба дати їй шанс. Чому? Тому що ця людина може завтра стати героєм і, замість того, щоб бути заарештованим чи покараним, захищатиме землю.

Звичайно, група «Відновлення України» підтримуватиме цей законопроект. Ми вважаємо, що він на сьогодні корисний для армії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мамка Григорій Миколайович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати, чи повинні ми змінювати законодавство під час воєнного стану? Так, повинні. Чи існують нові виклики для реагування з позиції законів? Так, існують. Але ж нарешті ми повинні щось пояснити військовим (там, де ми ідемо на поступки) про нові підстави визнання винним і застосування відповідного покарання.

У законопроекті, який презентований колективом авторів, жодного слова немає щодо того, наприклад, з яких причин і за чийм зверненням суд повинен це розглядати. Прокурора, який не розуміє, що відбувається на фронті, адвоката чи самої особи, яку притягують до відповідальності? Який учасник процесу повинен дати поштовх для того, щоб суд прийняв рішення? Чи суд має запропонувати: а чи не будете ви люб'язні мати бажання повернутися на фронт?

Люди добрі, у цій редакції, звертаюся до авторів законопроекту, мене на засіданні комітету не почули, такий закон діяти не буде, а знову буде використовуватися те, що на цей час використовується для непроходження служби, порушень і всього іншого.

Шановні народні депутати, якщо хтось бере на себе відповідальність за прийняття законопроекту в першому читанні, – голосуйте, але якщо в другому читанні буде така історія, мертва, не будуть звільнятися від відповідальності ті люди, яких потрібно звільнити, і буде визначатися невідомим учасником процесу...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ Євтушка Сергія Миколайовича, і після цього голосуємо. Будь ласка.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, думаю, ви знаєте, принаймні ті з вас, хто вже побував у зоні бойових дій, наскільки психологічно тяжко дивитися на все те, що там відбувається. Я хочу подякувати авторам законопроекту, адже, дійсно, багато випадків самовільного залишення частин бійцями з різних причин. Іноді це недобрі стосунки з командуванням, іноді це психологічний вплив. І дуже добре, коли на стадії досудового розслідування дається право і можливість, створюється механізм для того, щоб повернутися бійцю зі згоди командира до виконання своїх бойових завдань.

Також хочу звернути вашу увагу, що якісне, нормальне навчання на полігонах дасть можливість адаптуватися всім мобілізованим, усім бійцям і не залишати свої військові частини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану» ([№ 11322](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування відповідно до рішення комітету пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання цього законопроекту. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги!

Шановні колеги, наступний законопроект [№ 10244](#)... (Шум у залі).

А, Ірино Володимирівно! З процедури, Ірино Володимирівно? Нагадую, тільки з процедури.

Ірино Володимирівно, будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Щодо порядку на засіданні. Шановний пане Голово, я звертаю увагу президії, що до обов'язків головуючого належить підтримання порядку в залі, у тому числі під час виступів народних депутатів України. Ну, під час виступів народних депутатів від нашої фракції є спроби деяких колег, які займають ложу бенуара, розумієте, зірвати ці виступи і засідання. Будь ласка, слідкуйте за цим і не давайте такої можливості.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Звертаюся до всіх народних депутатів незалежно від фракцій і груп з вимогою дотримуватися Регламенту Верховної Ради України, це стосується не тільки цих випадків, а й впродовж подальшого нашого тривалого спільного засідання.

Дякую, шановні колеги. Рухаємося далі.

Як я вже сказав, наступний проект Закону «Про внесення змін до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду» щодо забезпечення розгляду адміністративних справ» ([№ 10244](#)).

Ми домовилися, що виступатимуть: Гончаренко, 2 хвилини, Герасимов, до 2 хвилин, Власенко, до 5 хвилин, від групи «Відновлення України», 2 хвилини, Мамка, 4 хвилини, і голосуємо. Усе вірно? Тоді починаємо.

Гончаренко, 2 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, знаєте, нам вносять законопроект про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва і не говорять взагалі...

Замість того, щоб боротися з корупцією, ліквідували суд, тепер 70 тисяч справ невідомо де, і зараз пропонують розкидати їх по судах усієї України. Як за цих обставин кияни отримають доступ до правосуддя, абсолютно незрозуміло. Дурний законопроект.

Друзі, чим взагалі мають займатися наші суди, правоохоронні органи? Та одне з найголовніших завдань – це боротьба з російськими військовими злочинцями і притягнення їх до відповідальності. Я хочу на одному прикладі показати, як це, на жаль, сьогодні не працює.

Магомед Гаджиев – російський військовий злочинець, людина, яка голосувала за анексію Криму, підтримує терористичні «ДНР», «ЛНР» і так далі. Що з ним? Та з ним усе добре. Він чудово почувається у Франції, у Європі, класно живе. Це людина, до речі, яка в нещодавніх подіях у Дагестані навіть знайшла український слід. Просто негідник, клейма ніде ставити. І що з ним? Усе добре. А чому? Тому що наші правоохоронці все якось не квапляться взяти його за одне місце. Коли минулого року після запитів у засобах масової інформації, моїх звернень нарешті йому було оголошено підозру, зрозуміло, заочно, відкрито кримінальне провадження, тоді, друзі, здавалося, хоч щось почало рухатися, але виявилось, що ні. На жаль, наша прокуратура і Державне бюро розслідувань (ДБР) за ці півроку нічого не зробили, щоб довести справу до кінця. На запит ЗМІ вони відповідають, що справа не посувається, бо не можуть виявити місцезнаходження Гаджиева. Так що, ми тепер усіх російських військових злочинців відпустимо, якщо не можна виявити їх місцезнаходження.

Вимагаю від прокуратури, ДБР почати розслідування, буду порушувати цю тему і тут, і в ПАРЕ. Ми маємо притягнути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович, виступ до 2 хвилин, потім Власенко – до 5 хвилин, і далі за списком. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Звичайно, ми утримаємося під час голосування цього законопроекту.

Але хто у нас сьогодні в цьому залі? Візьміть свої посвідчення і, будь ласка, подивіться: там написано – народний депутат України. України! Чесно кажучи, я дуже здивований, чому 146 народних депутатів, які присутні зараз у цьому залі, відмовляються підтримувати заборону православної філії ФСБ в Україні? Підкреслюю, відмовляються! Це обов'язок цієї Верховної Ради. Це обов'язок кожного з вас. Обов'язок перед тими, хто загинув на фронті, обов'язок перед родинами, які втратили на фронті своїх рідних. Це обов'язок... (*Шум у залі*). Представники ОПЗЖ намагаються мене переривати, значить я говорю правильні речі. Це ваш обов'язок перед цією країною. Це обов'язок перед поколіннями українців, які боролися за нашу незалежність, які боролися за нашу незалежну церкву.

Звертаюся до кожного присутнього в цьому залі. Насамперед я хочу подякувати тим, хто підтримує заборону православної філії ФСБ в Україні та поставив свій підпис.

Ще раз звертаюся до вас. Шановні українці, у Верховній Раді присутні 146 народних депутатів не України, а невідомо якої країни, мабуть, росії, державної думи російської федерації, які сьогодні підтримують російську церкву, що закликає вбивати українців. Думайте і краще поставте свої підписи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович. Нагадую, що у нас розгляд питання про Окружний адміністративний суд міста Києва. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Я хотів би з вами погодитися, що ми розглядаємо зараз не законопроект про ліквідацію церкви і не питання про Гаджиева, а про наслідки ліквідації Окружного адміністративного суду міста Києва.

Насправді законопроект дуже символічний. Нам тут багато разів кричали, що ми приймаємо революційні закони, то оцей законопроект дуже символічний.

Я просто хочу нагадати історію, коли правоохоронні органи отримали запис розмов декількох судів ОАСК і визначили, що там є склад злочину. Замість того, щоб розслідувати цю справу, доводити її до суду, наші імпотентні правоохоронні органи нічого не змогли зробити, єдине, до чого вони дійшли, почали збуджувати суспільство прес-конференціями. Замість того, щоб проводити слідство, слідчі (розшукові) дії, документувати, готувати обвинувальний акт і подавати його до суду, щоб притягти до відповідальності, якщо вони винуваті, трьох чи чотирьох суддів, вони розповідали, що треба ліквідувати цілий суд. Почали бігати юрби різних грантових антикорупціонерів, які розповідали нам, що нічого не станеться, треба ліквідувати суд, адже це жодним чином не вплине на судову систему, все буде добре. Коли представники фракції «Батьківщина» з цієї трибуни говорили, що будуть тисячі справ простих людей, які суд не зможе розглянути, нам казали, що ми старі політики, а зараз вони, нові антикорупціонери, усе зроблять, ліквідують геть цей суд. Потім підключили посольства, які сіли на голову Верховній Раді, на голову Президенту, їх представники почали говорити, що треба ліквідувати суд, це не буде мати жодного впливу на судову систему.

Що зараз маємо? Більше 50 тисяч справ простих українців не може бути розглянуто, тому що зробили очевидну дурню. У суд, у якому працюють трошки більше 20 суддів, передали справи із суду, у якому працювали 49 суддів, і, звісно, що до справ тих 20 суддів додалися ще справи 49 суддів. Зрозуміло, що вони не можуть їх фізично розглянути. Це було очевидно від самого початку.

Цей законопроект про дурню, про те, що, на жаль, рішення в Українській державі приймають антикорупціонери, а не ми з вами, не Президент, якого, по суті, підставили цим рішенням, ввели в оману.

Звичайно, сьогодні фракція «Батьківщина» проголосує за цей законопроект, бо треба помилку виправляти, але ця помилка була абсолютно очевидною від самого початку.

У мене ще одне запитання: скажіть, будь ласка, а де ці антикорупціонери? Що ж вони не відповідають зараз із трибуни Верховної Ради? Що ж вони всі мовчать по своїх закутках? Чого з них ніхто не вийшов і не вибачився, не сказав: «Вибачте, я ідіот, бо бігав і кричав, що все буде нормально, а нині маємо такий колапс у судовій системі».

На жаль, цей законопроект є віддзеркаленням того, що відбувається в судовій системі загалом. Чим більше судова система реформується, тим гірша ситуація, тим більше залежних суддів, тим більше суддів, які бояться приймати чесні, справедливі рішення, тим менше чесних, справедливих рішень і більше нерозглянутих справ. І ми роками слухаємо ці справи замість того, щоб вирішувати їх швидко, якісно і вчасно.

Не треба ліквідувати суди. Треба проводити системну, не популістську, як з 2014 року до сьогодні, реформу, яка потім скасовується Конституційним Судом України як неконституційна, а реальну глибоку реформу. Треба працювати в щоденному режимі для того, щоб судова система могла якісно і нормально діяти. Давайте перестанемо тримати суддів у страху, що їх суд буде ліквідовано, що кожного суддю викинуть з роботи. Так, вони повинні припинити ту корупцію, яка є в судовій системі, але, повірте, страх і такі дурні рішення не лише не допомагають цьому, а тільки сприяють поглибленню корупції, прийняттю нечесних і несправедливих рішень.

Ще раз запитую: де ті клятві антикорупціонери, які ходили і переконували Верховну Раду, що це правильне рішення? Де їх відповідальність? Немає. Натомість відповідає Верховна Рада, яка, по суті, стала заручником цієї ситуації.

Однак, підкреслюю, фракція «Батьківщина» підтримає цей законопроект, бо треба цю проблему розв'язувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Славицькій Антоніні Керимівні, 2 хвилини. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Добрий день! Колеги, я хотіла б звернути увагу на зауваження до цього законопроекту нашого Головного юридичного управління, тому що експерти юридичного управління є об'єктивнішими, ніж інші експерти, скажімо так.

Так ось, на думку фахівців Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, положення законопроекту викладені у спосіб, що не відповідає принципу правової визначеності, оскільки, по-перше, передбачено,

що передача адміністративних справ іншим окружним адміністративним судам України залежатиме від визначеного Державною судовою адміністрацією України порядку. Однак, до яких конкретно «інших» судів передаватимуться такі справи для їх вирішення та розгляду положення проекту не визначають. По-друге, проектом не встановлено і строків передачі адміністративних справ до інших окружних адміністративних судів.

До того ж Кодексом адміністративного судочинства України визначено правила територіальної підсудності так, щоб забезпечити розгляд справи адміністративним судом, який територіально наближений до місця проживання чи місця знаходження позивача, який не є суб'єктом владних повноважень.

Головне юридичне управління зазначає, що законодавчий підхід, передбачений законопроектом, може створити перешкоди для ефективної реалізації права на судовий захист та призвести до порушення права громадян на доступ до суду, що гарантоване Конституцією України. Адже справа може бути передана до того окружного адміністративного суду, який територіально віддалений від місця проживання чи місця знаходження особи-позивача.

З урахуванням того, що сказали мої колеги, і тих зауважень, які надало Головне юридичне управління, у нас існують певні сумніви, що обраний шлях є оптимальним для вирішення питання подальшого оперативного розгляду цих соціальних спорів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще виступлять Мамка, 4 хвилини, і Устінова, 1 хвилина, замість голосування поправок, і все, голосуємо законопроект.

Мамка Григорій Миколайович є? Ви знімаєте?..

Тоді Устінова, 1 хвилина, і голосуємо.

Запросіть народних депутатів до залу.

Будь ласка, Олександро Юрїївно.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Я слухала виступ нашого поважного колеги пана Сергія Власенка, який запитував, де антикорупціонери, які розганяли цей ОАСК. Так от, я вам хочу сказати, що це була вимога суспільства. ОАСК був дискредитований не антикорупціонерами, а тими суддями, які зараз переховуються за кордоном, їздять на елітних авто. Це судді, які, вибачте мені, своїм прикладом показали не лише Україні, але й усьому світу, коли їх ловлять у Монако і в інших країнах, що в державі у нас корупція і Україну не треба підтримувати.

І коли зараз ми говоримо про те, що, так, можливо, справи потрібно було передавати по-іншому і запитуємо: де ці антикорупціонери?.. Тут, у залі, їх дуже багато, ці люди досі вірять, що це було правильне рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мушу дати слово Сергію Володимировичу для репліки, ви назвали його ім'я та прізвище. Ну, що ж, Олександро Юрїївно...

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

Увімкніть Власенку мікрофон, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. Знаєте, немає нічого гірше, ніж продовжувати відстоювати хибну позицію, розуміючи свою помилку. Я ще раз кажу, можете говорити скільки завгодно і що завгодно.

Дискредитація була зумовлена двома речами. Перше. Абсолютно імпотентною правоохоронною системою, яка не в змозі довести винуватість або невинуватість будь-якої особи. Станом на сьогодні минуло вже більше п'яти років, а жодних вироків стосовно цих суддів немає. Тоді вийдіть і вибачтеся перед ними.

І друге. Звичайно, ці реєстрові антикорупціонери, які розповідають усім, як жити, коли вже зрозуміли, що зробили помилку, далі продовжують говорити про те, що жодної помилки немає. На жаль, тому так і живемо в болоті, бо бігають люди, які нічого не розуміють у тому, що говорять і в тих порадах, які дають.

Я звернувся б до американського посольства: «Перестаньте їх слухати!».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Було дуже багато пропозицій.

Надаю 1 хвилину голові комітету для відповіді, і голосуємо за прийняття законопроекту.

Денис Вячеславович Маслов, і після цього голосуємо. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, насправді, було дуже цікаво спостерігати за цим інтелектуальним пінг-понгом. Особливо цікаво, звичайно, коли виходить один народний депутат і говорить про те, яке погане рішення про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва, до речі, сподіваюся, що він зараз веде трансляцію у свої соцмережі, забуваючи про те, що сам разом із відповідною фракцією підтримував ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва.

Колеги, цей законопроект не про ліквідацію чи неліквідацію, він про приблизно 37 тисяч справ, які лежать непід'ємним вантажем у Київському міському окружному адміністративному суді, і через брак суддів не можуть бути швидко розглянуті, бо до суддів швидко не надійдуть. Ми маємо дати людям можливість отримати рішення суду, щоб справи щодо їх пенсій, соціальних виплат, а це 70 відсотків справ, були розглянуті.

Прощу підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду» щодо забезпечення розгляду адміністративних справ» ([№ 10244](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, колеги. Рухаємося далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення ставки нуль гривень екологічного податку за викиди двоокису вуглецю для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива» ([№ 9596](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 214.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова першого заступника міністра енергетики Власенка Юрія Миколайовича.

Може, одразу перейдемо до виступів: два – за, два – проти, колеги? Давайте одразу виступи: два – за, два – проти.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Неклюдов Владлен Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М. Із задоволенням передаю слово, Руслане Олексійовичу, своєму колезі Данилу Гетманцеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, дуже простий законопроект. Ним встановлюється ставка нуль гривень екологічного податку за викиди двоокису вуглецю, що утворюється при спалюванні біопалива. Власне, дається визначення, що таке біопаливо і передбачається ведення реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива.

Це наші зобов'язання перед Європейським Союзом та імплементація однієї з директив. Втрати від прийняття цього законопроекту тільки 21 мільйон гривень на рік.

Прошу підтримати законопроект у першому читанні, натиснувши зелені кнопки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Морозу Володимирі Вікторовичу, депутатська група «Відновлення України». Прошу.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, останнім часом ми з вами прийняли низку законодавчих ініціатив, що впроваджують і стимулюють використання біопалива в Україні. Це не дивно, адже аграрні можливості нашої держави формують надміцний фундамент розвитку цього напрямку. Масштабне виробництво біопалива і його використання є одним із шляхів досягнення енергетичної незалежності. Це також важливий крок у питанні імплементації Європейського зеленого курсу.

Конкретно цим проектом встановлюється нульова ставка екологічного податку за викиди двоокису вуглецю, що утворюється під час спалювання біопаливними установками, які використовують біопаливо як єдиний вид палива. Податкові пільги традиційно стимулюють розвиток визначених сфер.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує цей законопроект.

Дякую всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Ніні Петрівні Южаніній, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Шановні колеги! Завжди за такими простими пропозиціями можуть пройти непоправні речі. Поясню чому.

Насамперед говорити, що це зобов'язання за директивою – це часткова правда. Насправді, ви знаєте, що всі регуляторні акти Європейського Союзу приймаються під ракурсом екологічної складової. І тому, дійсно, за директивою є такі можливості.

Ми з вами нещодавно прийняли в першому читанні законопроект [№ 9597](#), яким передбачається створення реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива. Я дочекалася б цього реєстру, тому що саме тут і криється перша корупційна складова. Ви знаєте, що зараз сплачується податок у розмірі 10 гривень за тону викиду двоокису вуглецю? Насправді бюджет отримує більше ніж півмільярда коштів надходжень за цим податком. Якщо в когось

є можливості подивитися показники щодо спалювання такими установками, мабуть, це незначні суми, але подумайте, будь ласка, які можуть бути маніпуляції, у яких розмірах.

У висновку, як не дивно, Державної податкової служби України говориться про те, що службі потрібно додатково надати можливості для значного збільшення контролю, щоб переконатися, що будуть не платити податок саме ті, хто матиме на це право, що в цей реєстр, який веде Міністерство енергетики України, будуть попадати не вибірккові установки, а всі, які належать будь-якому суб'єкту господарювання.

Ми не будемо підтримувати урядовий проект закону в першому читанні, до якого є стільки зауважень. Чим ви думали, уряде, коли подали вчергове сирий проект закону на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович. Я так розумію, він передає слово Кириленку.

Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Ми хочемо підтримати в першому читанні цей законопроект, незважаючи на те, що він недосконалий, незбалансований і за великим рахунком сирий. Руслане Олексійовичу, останнім часом ми дуже часто отримуємо від уряду непідготовлені законопроекти. Це зразок одного з них.

Чому ми підтримуємо цей законопроект у першому читанні? Друзі, це питання не стільки про втрати бюджету, 21 мільйон гривень, як сказав колега Гетманцев, а про мотивацію займатися виробництвом власної енергії. Ви бачите, що макроструктури у нас дуже чутливі до ударів. Це розосередження, це децентралізація, тим паче підтримка аграріїв у цей надзвичайно тяжкий час. За минулий рік збитки становили 120 мільярдів. Коли таке було за роки незалежності? Але ж ви бачили, яка логістика: заблокований експорт, маса затрат, які відбилися на собівартості, у результаті ми могли навіть не провести посівну, але аграрії зібралися і провели посівну. Бачите, які кліматичні катаклізми, що не дасть змоги отримати нормальний урожай пізніх культур. Та будь-що, що допоможе аграріям вистояти і забезпечити продовольчу безпеку нашої країни в цей надзвичайно тяжкий час треба вітати.

А те, що до другого читання законопроект треба доопрацьовувати, це вже стосується роботи в комітетах, друзі.

Давайте в першому читанні таки підтримаємо законопроект, підтримаємо аграріїв.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення ставки нуль гривень екологічного податку за викиди двоокису вуглецю для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива» ([№ 9596](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, далі ми маємо розглянути два законопроекти стосовно журналістів. Давайте, може, без обговорень приймемо? (*Шум у залі*). Шановні колеги, просто ми домовилися до 16-ї... (*Шум у залі*). Давайте без обговорень... Якщо ми дамо можливість виступити тільки представнику однієї фракції, нормально буде? Щодо двох законопроектів – один виступ. Добре, давайте так.

Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення деяких гарантій діяльності медіа, журналістів та громадян на доступ до інформації» ([№ 11321](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

Ми домовилися, що виступить представник однієї фракції і голосуємо один, а потім другий законопроекти. Добре?

Будь ласка, Ірино Володимирівно, і після цього два голосування щодо двох законопроектів. Ну, ми ще один включимо до порядку денного і проголосуємо.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Ми дякуємо авторам цього законопроекту. Безумовно, фракція «Європейська солідарність» його підтримає, тому що навіть у період дії воєнного стану журналісти мають право на професію, а з цим в Україні велика біда. Ми знаємо факти, коли журналісти Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» скаржилися на політичну цензуру, «темники», чорні списки від керівництва національного агентства, поставленого Банковою, за якими блокують опозиційних політиків.

Фракція «Європейська солідарність» звернулася до Генерального прокурора з вимогою розслідувати можливі факти цензури і тиску на журналістів, перешкоджання журналістській діяльності в національному агентстві. Ви знаєте, от я як журналіст, як політик, як державний діяч вперше отримала відписку від Генерального прокурора, який написав, що переадресовує лист за територіальною ознакою до Київської міської прокуратури. А з Київської міської прокуратури ми отримали відписку, що це питання Національної поліції України. Національна поліція досі не відповіла фракції «Європейська солідарність» і не порушила кримінальної справи за фактом політичної цензури. Які ще потрібні докази, що за цим стоїть Банкова, що тут є «дах», що це покривається? Вибачте, вперше Генеральний прокурор відмовляється розслідувати можливі факти тиску і перешкоджання роботі журналістів.

В Україні, дійсно, були різні генеральні прокурори, але бодай офіційно, бодай публічно вони заявляли, що беруть такі справи під особистий контроль. Ми маємо факти закриття телеканалів. Ми маємо факти тиску на журналістів. Ми маємо факти погроз журналістам-розслідувачам. Усе це потребує розслідування, усе це вимагає реакції. І, вибачте, телемарафон уже давно настав час закривати, тому що це не журналістика, це пропаганда. Пропаганда має бути під час війни? Так, працювати на підтримку Збройних Сил України, а не на владу. Те, що ви робите, не має...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, займайте свої місця, будемо голосувати за прийняття законопроекту.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення деяких гарантій діяльності медіа, журналістів та громадян на доступ до інформації» (№ 11321) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Колеги, прошу підтримати і проголосувати. Голосуємо, шановні друзі!

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста» щодо приведення її положень у відповідність із Законом України «Про страхування» ([№ 11153](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста» щодо

приведення її положень у відповідність із Законом України «Про страхування» (№ 11153) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

У єдності наша сила! Разом переможемо! Слава Україні!